

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 201. — ŠTEV. 201.

NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 27, 1926. — PETEK, 27. AVGUSTA 1926.

VOLUME XXIV. — LETNIK XXIV

BARONI NAMERAVAJO SKRČITI PLAČE MAJNARJEM

Lastniki premogovnikov v Ohiju nameravajo izposlovati skrčenje mezd. — Izkoriščevalci so imeli zborovanje v Columbus. — Omalovaževanje dogovora, sklenjenega v Jacksonville. — Baroni pravijo, da jim zastran visokih mezd ni mogoče tekmovali.

COLUMBUS, O., 26. avgusta. — Lastniki premogovnikov v Ohiju nameravajo vzporedno veliko ofenzivo proti živlenskimi standardom in delavnim pogojem premogarjev Ohija. V ta namen so se pred kratkim pridružili zvezi obratnih vodstev premogovnikov v Ohiju, in na seji te organizacije, ki se je vršila včeraj, so sklenili pripraviti se na boj proti organiziranim delavcem.

Lastniki premogovnikov so sprejeli poročilo komiteja, naj predlagajo premogarjem mesto mezdne lestvice, določene v Jacksonville dogovoru, mezdno lestvico, vsled katere bi zaslužil premogar nekako pet dolarjev tekom vsakega delavnega dne.

Ce bi bili delavci pripravljeni sprejeti to mezdo, bi spraviili podjetniki zopet v obratovanje počiva-joče rove, — je izjavil komitej podjetnikov.

Kako je mogoče obljubiti delavcem pri nizkih mezdah delo, ko je neoporečno ugotovljeno, da je industrija mehkega premoga na tak način razvita, da ne more biti trajno zaposlena vspricho sedanjega povpraševanja po premogu, je skrivnost premogarskih baronov, katere niso dosedaj še obelodanili.

Na vsak način pa je bilo že davno opaziti njih prizadevanja, da skrčijo mezde delavcev in da o-mehčajo slednje z zatvorjenjem obratov.

Včeraj pa je prišel z željami in stremljenju izkoriščevalcev na dan S. H. Robins iz Clevelanda, predsednik zveze podjetnikov.

Rekel je, da lahko vodijo lastniki rovv, ki hočejo obratovati na temelju Jacksonville dogovora, še naprej svoja podjetja. Osemdeset odstotkov uprav rovv pa obstaja iz članov zveze in ti člani se zavzemajo za krčenje mezd. Hinavsko je do-stavil, da nimajo podjetniki namena uničiti orga-nizacije premogarjev. Upa celo, da bodo uradni-ki premogarske organizacije privolili v predlaga-no skrčenje plač premogarjev. Vspričo sedanjih mezd ne morejo lastniki rovv v Ohiju tekmovali z neorganiziranimi rovi v West Virginiji in drugod. Zamolčal pa je seveda, da imajo premogovne družbe svoje rove v različnih državah, da delajo njih rovi v neunijskih ozemljih s polno paro, do-čim neprestano zatvarjajo rove v unijskih okrajih.

Predsednik nove organizacije podjetnikov ne da je nobenega pojasnila, kje naj se konča vijak skr-čenja plač, kakorhitro ga bodo pričeli navijati ter bodo izvedli lastniki neorganiziranih premogovni-kov nadaljno skrčenje mezd, da premagajo tekmo-vanje organiziranih rovv.

Kljub trajni nezaposlenosti pa je skoro nemogo-če, da bi premogari privolili v skrčenje mezd. Skr-čenje, katero predlagajo podjetniki, bi znašalo sko-ro tretino sedanje plače. Ob sedanji mezdni lestvi-ci zaslužijo premogari na dan nekako \$7.50, to se pravi, v dnevih, ko delajo. Ze dalj časa pa so prisi-ljeni prazniki vedno bolj pogosti kot pa delavni dnevi.

INDIANAPOLIS, Ind., 26. avgusta. — John Lewis, predsednik United Mine Workers, je izjavil včeraj, ko so ga obvestili o stremljenih lastnikov premogovnikov v Ohio, da "ne more za enkrat ni-česar reči".

Najstarejši ameriški bankir.

MORRISTOWN, N. J., 26. avg. Danes praznuje tukaj svoj 104. rojstni dan John A. Stewart, predsednik uprav sveta United States Trust Co.

Tekom dneva se bo vršilo na najstarejši bankir v Ameriki.

19-letni fant je usmrtil prijatelja.

Devetnajstletnega Sil-bersteina, ki je ubil s kladivom svojega pri-jatelja, s o odvedli v Kings County bolnico, da preiščejo njegovo duševno stanje.

Oblečen v prisilni jopič je ležal včeraj v Kings County bolnici 19-letni Emanuel Silberstein, ki je ubil s kladivom svojega prija-telja James Calisha, s katerim je "študiral" poldrugo leto filozo-fijo.

Njegov potrt oče, ki je krojač v Brooklynu, ga je smel obiskati za pet minut. Z istim smehljajem, s katerim je povedal policiji in sodišču svojo povest, je priznal očetu, kako je ubil postarnega moža.

Calish je odgovoren za moje duševno in telesno stanje. Imel sem tehten vzrok ubiti ga.

Očetu je rekel pozneje: — Oče, jaz sploh nisem tukaj ter sploh ne živim. Moje telo je prazna lu-pina.

Starejši Silberstein je opisal ob-našanje svojega sina, odkar se je slednji seznanil pred dvema le-toma s Calishem. Oba sta sedela po več ur skupaj, da baje študi-rata filozofijo. Posledice tega "študija" je pojasnil morilec vče-raj sodniku McCloskeyu z istim smehljajem, ki sploh ne izgine z njegovega obraza. Sodnik ga je vprašal, zakaj smatra pravzaprav Calisha odgovornim za njegovo duševno stanje. Počasni je prišel odgovor: — Vsed občevanja s Calishem in ker sem prevzel nje-gove ideje in lastnosti.

Dečko je očitno blazen.

Tajna pogajanja glede Lige narodov.

V Berlinu so se baje vr-šila tajna pogajanja glede Lige. — Francija in Anglija sta obljubili, da bosta podpirali Nem-čijo. — London priča kuje sporov.

BERLIN, Nemčija, 26. avgusta. Henri Fromageot, francoski izve-deneec ki se je ravnokar vrnil iz Londona, kjer je imel konferenco s Sir Cecil Hurston, svetovalecem angleškega zunanjega urada, se je včeraj tajno posvetoval z nem-škim juridičnim izvedenceom dr. Gausom glede bodočnega ustroja sveta Lige narodov.

Čeprav so številni berlinski li-sti zanikali ta sestanek s skrbno izbranimi besedami, je francosko poslaništvo potrdilo poročevalcu newyorškega "Times", da se je ta-ka konferenca res vršila in da je po zaključku konference Froma-geot takoj odpotoval v Pariz.

Zunanji urad zanika, da se je vršila konferenca med Hurston, Gausom in Fromageotom ter do-stavlja, da ni bil tak sestanek na-meravan, v kolikor je bil infor-miran urad.

Z druge strani pa se je izvede-lo, da je pojasnil Fromageot, ki je govoril tudi v imenu Hursta, da je francoska in angleška poli-tika pripravi Nemčijo ter ji da-ti trajen sedež v svetu, nakar bi dobili Španka in Poljska napol-trajna sedeža za dobo petih let.

Izvedelo pa se je, da ni Varša-va zadovoljna s tem pogojem in da zahteva najmanj šest let.

Dr. Gaus je solasal s tem načr-tom pod pogojem, da bo glasova-la Nemčija glede izvolitve zad-

Pogrešanega zrakoplovca so končno našli.

Poročnik Bettis, ki se je ponesrečil v divjinah Pennsylvanije, je pre-plezal z zlomljeno nogo razdaljo šestih milj. — Ima zlomljeni tudi obe čeljusti.

BELLEFONTE, Pa., 26. avgu-sta — Poročnik Cyrus K. Bettis, ameriški armadni avijatik, kate-rega so pogrešali izza ponedeljka, ko je odletel iz Philadelphia na Selfridge polje, Mich., se je vče-raj pojavil sicer živ, a z zlomljeno levo nogo in obema čeljustima. Našli so ga v gozdovih Seven Si-sters gora v bližini tukajšnjega kraja. Istotam se je v pretekli je-seni smrtno ponesrečil poštni zračni pilot Charles Ames.

Armadni avijatik se je rešil s tem, da se je plazil s svojo zlom-ljeno nogo skozi gozdove in gr-mičevje ob gorskem obronku na razdaljo šestih milj, dokler ni prišel do ceste kjer je našel po-moč. Rekel je, da je večkrat čul aeroplan, ki so ga iskali, da pa ga ni mogel nikdo pazabiti radi gostega drevja in grmičevja.

Poročnik Bettis je odletel z raz-stavnega letalnega polja v Phila-delphiji v družbi dveh nadaljnjih aeroplanov, katera sta vodila po-ročnika Williams in Smith. Vsi trije so zadel na težko megle, ke-ko se nahajali na poti semkaj. Po-ročnika Williams in Smith sta do-segla Selfridge polje, ter se vrnila v Bellefonte, ko sta izvedela, da je poročnik Bettis izginil. Ves na-slednji dan sta letala preko gri-čevja v bližini tukajšnjega kraja ter iskala pogrešanega tovariša.

No poletu se je poročnik Bettis držal svojega kurza ter domneval, da je že preletel goro. Bil je le še petnajst milj od letalnega polja, ko je krilo njegovega aeroplana zadelo ob drevo. To je olajšalo si-lo padca, ko je padel aeroplan skozi veje na zemljo.

Bettis je bil nezavesten eno uro in pol in ko se mu je vrnila za-vest, je bil še vedno privezan v sedežu aeroplana. Imel je zlomlje-no nogo nad kolonom, zlomljeni čeljusti in razpraskano lice.

Bil je še vedno jutranji mrak ko se je opostil jermenov ter pričel klicati na pomoč, a povsem zaman. Čakal je do četrte ure po poldne v torek v praznem upanju da bo prišel kdo na pomoč. Konec no pa je spoznal, da bo gotov poginil od lakote in žeje, če se mu ne bo posrečilo priti do oblju-dnih krajev. Pričel je z mučnim plezanjem preko vseh mogočih ovir ter vlekel pri tem zlomljeno nogo za seboj.

Vedel sem, da me ne bodo nikdar našli živega, če ne bom splezal ven. — je šepetal včeraj zvečer v Center County bolnici.

njih dveh dežel, čeprav priznava-jo, da ni sedanja konferenca ob-vezna po svojem značaju.

Nemčija je tudi ostala neiz-prosna napram zahtevi, da da ob-ljube glede tega, kaj bo storila kot članica Lige, čeprav ni opa-ziti tukaj nobenega strahu, da bo blokirala ali onemogočila izvoli-tev Španke in Poljske k napol-trajnim sedežem.

Konečno stališče Nemčije gle-de vprašanja Lige bo določeno na prihodnjem sestanku kabineta.

LONDON, Anglija, 26. avgu-sta. — Povsem varno se lahko re-če, da bo angleško javno mnenje odločno proti temu, da se pripu-sti v svet Lige narodov v prihod-njem mesecu kak drugi narod kot Nemčijo.

Nova posvetovanja angl. premogarjev.

Angleške premogari je-provocirajo nove poli-cijske sile. — Voditelji stavkarjev se posvetu-jejo.

LONDON, Anglija, 26. avgu-sta. — Voditelji angleške premo-garske federacije so včeraj raz-pravljali o novih pogajanjih za uravnavo premogarske stavke. — Razprave so bile tajne.

Čeprav je potekla angleška pre-mogarska stavka dosedaj mirno, ter niso našle oblasti nikjer povoda, da nastopijo, je odredilo mi-nistrstvo za notranje zadeve vse potrebno, da odpošlje večjo poli-cijsko silo v premogarske okraje.

Minister za notranje zadeve, Hicks, je baje sklenil na vsak mogoč način zavarovati vsakega posameznega delavca, ki se hoče vrniti na delo.

Potem ko so lastniki rovv odkrito priznali, da se je popolnoma izjalovil njih poskus, da spravijo zopet v obratovanje rove s pomoč-jo stavkokazov, se hočejo mero-dajni krogi očitno poslužiti te-ga zadnjega obupnega sredstva, da dobe stavkokaze ali da s silo zlomijo stavko.

Med premogari v Mansfield okraju vlada veliko ogorčenje ra-di že izvedene odpošiljavne poli-cijskih sil, ki so absolutno nepo-trebne.

Tukajšnje meščansko časopisje priznava samo, da ima ta odredba vlade namen "spraviti element nemira v stavko, ki je potekla do-sedaj mirno in redno".

Potovanje tajnika premogarske federacije, A. J. Cooka, skozi premogarske okraje, je le še oja-čilo odločnost premogarjev, da vztrajajo še naprej v boju. Rovi leže skoro povsod popolnoma za-pušteni. Izven pumpačev ter repa-raturnih mostev se nahaja le ne-znatno majhno število delavcev v rovi. Uspešno izvedena služba piketov, katere se udeležujejo tu-di žene stavkarjev, skrbi za to, da ne postane število stavkokazov večje.

V prihodnjih par dneh se bo sestal parlament, da razpravlja o podaljšanju izjemnih odredb, ki so bile uveljavljene tekom stavke premogarjev. Kralj je imel včeraj kronski svet v Balmoral, da izda potrebno proklamacijo glede skli-canja parlamentu. Debatu v par-lamentu bo trajala kot se splošno pričakuje, več dni, ker bo vzpizo-rila delavska stranka nov poskus, da napoti vlado k opustu njene nevtralnosti.

SPOR MED CALLESOM IN KATOLIŠKIMI ŠKOFI

Callesa imenujejo sedaj ustrahovalca. — Škofje pravijo, da so bili vladni uslužbenci odpuščeni, ker se niso udeležili parad za Callesovo politiko. Farmerji prosijo za mir.

MEXICO CITY, Mehika, 26. avgusta. — V me-hiškem položaju vlada še nadalje mrtvilo in bo tra-jalo naprej, dokler se ne bo dne 1. septembra sestal parlament, da razpravlja o amandiranju ustave ter o modifikaciji postav.

Episkopat izjavlja še vedno z veliko odločnostjo, da cerkev ne bo popustila, dokler ne bo vlada a-mendiralala sedanjih postav.

Vladni uradniki pravijo, da je ostalo stališče predsednika Callesa neizpremenjeno in da bo na-daljeval z izvedenjem vseh postav in regulacij, ki jih določa ustava.

Ni še znano, kakšno akcijo bo vzpizoril kongres. V sedanjem času študirajo poverilna pisma, ka-tera bodo predložili oni, ki so bili izvoljeni dne 4. julija ter je pričakovati, da se bodo uneli trpki boji, predno bodo mogli zasesti svoje sedeže oni, ki trdijo, da so bili izvoljeni.

Glasi se, da so bila poverilna pisma ponarejena in da so v nekaterih slučajih predložilo po štiri po-verilna pisma za okraje, ki volijo le po enega kon-gresnika.

List Imparcial, je ugotovil včeraj, da je skupina trgovcev in poljedelcev v Apaseo, v državi Guana-juato, odposlala predsedniku Callesu odprto pi-smo, v katerem se glasi:

— Prosimo vas, da nam dovolite izjaviti, da soglašamo s pismom, katero so vam poslali trgo-vci in industrijalci v Mexico City.

— Vi, gospod predsednik, ste ugotovili, da re-špektirate prostost vesti in verske pravice, ki niso prizadete od nobene postave. Ob istem času pa je ugotovil episkopat, da je pripravljen podvreči se vsem postavam, ki ne kršijo principov cerkve.

— Vse ostale točke so manjšega pomena in mo-žna je lahka rešitev.

Pismo je nosilo 66 podpisov.

Episkopat je izdal včeraj ugotovilo, v katerem se trdi, da sili vlada svoje uslužbenice, da priso-tvujejo paradam, vzpizorjenim v podporo Calle-sove politike. Ugotovilo dolži vlado, da je prisi-lila uslužbenice k udeležbi pri paradi s pretnjo ta-kojšnje izgube njih pozicij.

Od 400 šolskih učiteljev v mestu Guadalajara, ki so dobili cirkular, jih je 375 takoj resigniralo. Le 25 učiteljev se je pokorilo poveljem vlade, da se udeležijo manifestacije.

Episkopat izjavlja, da je dobro znano, da so krožila po Mexico City in drugih mestih v vladnih uradih in šolah "povabila" za udeležbo pri mani-festacijah za vladno politiko.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki se veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da vam bo ta ponudba uga jala, posebno še, ako boste vpoštevili svojo ko-rist in našo zanesljivo ter točno postrežbo.

Dinarji			Lire		
Din.	500	\$ 9.45	Lir.	100	\$ 4.00
Din.	1,000	\$ 18.90	Lir.	200	\$ 7.70
Din.	2,500	\$ 46.25	Lir.	300	\$ 11.25
Din.	5,000	\$ 92.00	Lir.	500	\$ 18.25
Din.	10,000	\$ 183.00	Lir.	1000	\$ 35.50

Za pošiljavo, ki presegajo Desettiso Dinarjev ali pa Dvatiso Lir dovoljujemo poseben znesku primeren popust.

Nakazila po brzojavnem pismu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške \$1.-

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street Phone: CORTLANDT 4687 New York, N. Y.

je edino slovensko podjetje v New Yorku, ki ima vplačan predpisani kapital za izvrševanje poslov državne banke, ter se v soglasju s postavo samore imenuje banka.

Prisilni v letu 1925 je imel \$3,997,678.47, v besedah: — trimilijons - desetstošeststošeststotri dolarjev in 47 centov.

Posebni po-datki.

Priljubljen za izpla-tila ameriškega dolar-jev v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: na \$25. ali manj znesek 75 cen-tov; od \$25. naprej do \$500. po 3 cente od vsakega dolara. Za večje zveze po po-samem dogovoru.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president. Louis Benedik, treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto volja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejeto bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

KRIŠNAMURTI

Ameriška priseljeniška oblast je čudna v gotovih ozirih.

V deželo ne spušta tujezemskih delavcev, ki bi radi s trdim delom služili svoj kruh ter ustvarjali najbogatejši deželi na svetu nadaljna bogastva.

Skoro sleherni dan pa neovirano dospe v Ameriko kak tujezemski princ ali kak drugi kolofoktar, kojega izrecni namen je živeti na stroške gotovih krogov ameriškega naroda.

Predvčerajšnjim se je izkrcal na ameriški obali človek, ki si lasti strahovito visoko saržo.

V Ameriko je dospel "Odrešnik", v nekem newyorškem hotelu stanuje "Mesija".

Čitatelji našega lista so že čitali o verski sekci teozofov.

Teozofi verujejo v Boga toda o Bogu in božanstvu imajo drugačne pojme kot jih imajo naprimer kristijani, mohamedanci, budisti ali pristaši drugih izpovedanj.

Teozofizem je precej razširjen.

Trdne temelje so mu zadali dolarji nekaterih priseljenih babnic, ki ne vedo, kako bi z denarjem in s časom gospodarile.

Ker ima pa skoro vsaka vera svojega Mesijo, svojega Odrešnika je umevno da tudi teozofizem ne more biti brez njega.

Teozofi so si izbrali svojega odrešenika v osebi mladega Indijca Krišnamurtija, ki je te dni dospel v Ameriko.

Fant je baje precej izobražen ter je star enointrideset let. V Ameriko je prišel v namenu, da bo oprostil Amerikance velikega materializma.

Teozofi mu pripisujejo nadnaravno moč ter pravijo, da bo dosegel vse kar bo hotel.

Ako ima Krišnamurti res lastnosti Odrešnika, naj bi lepo doma ostal ter naj bi rešil tristopetdeset milijonski indijski narod izpod angleškega jarma.

Njegovi sorojaki Indijci bi mu bili jako hvaležni ter bi mu ne izkazovali nič manjših časti kot jih izkazujejo svojim božanstvom.

V Ameriko se pa Krišnamurti res ni izplačalo priti.

Z odpravljanjem ameriškega materializma bo imel fant smolo.

Amerikanci so veren narod.

Posebno trdno verujejo v ameriški dolar.

Te vere ne bo v njih omajalo tisoč takih tičev kot je Krišnamurti.

Novice iz Slovenije.

Težka nesreča.

Te dni se je pri splošni stavbeni družbi na Teznu pripetila težka nesreča. Pri dviganju težke železne plošče s žerjavom se je utrgala veriga in plošča je padla na ključavničarja Alojzija Klina in mu zlomila več reber ter obe nogi pod kolenom, desno dvakrat, prebila lobjanjo in spodnjo čeljust. Ponesrečenec se takoj prepeljal v bolnico, kjer pa je umrl.

Smrtna kosa.

V Ljubljani je umrl Anton Koder, zabeznik.

V Kamniku je umrl Feliks Deisinger, dimnikarski mojster in posrednik.

Med pianinkami in rododendroni je smrt nepričakovano

pretrgala nit življenja Stanetu Bašca, absolventa III. letnika učiteljskega.

Na Vrauskem je umrl Avgust Mešič, posestnik.

V bolnici Elizabetink v Gradcu je umrla Emilija Detela, vdova po rudniškem obratovodji v Zagorju.

Poskušeni samomor.

Iz neznanega vzroka je hotela v prostovoljno smrt 20-letna Ana Dragan iz Grosupelja. Izpila je večjo količino jesihoove esence in napadla jo je slabost. Domači pa so njeno stanje še pravočasno opazili, poklicali telefonično ljubljanski rešilni avto, ki je obupanega prepeljal v javno bolnico.

PIPA MIRU

Ko se je pred kratkim mudil ameriški generalni major Hugh Scott v Glacier Narodnem parku, ga je obiskala skupina Indijancev ter kadila ž njim "pipo miru".

Iz Jugoslavije.

Nenavadna aventura iz ženitovanjskega potovanja.

22-letni Istvan in 16-letna Gizela Galba iz Subotice sta se podala na ženitovanjsko potovanje k svoji teti v Kostajnici. Tu je mlada žena po nekaj dnevih povila otroka.

Po osmih dneh sta se napotila domov. V Sunji sta morala čakati od 11. do 12. zvečer na vlak. Tu jima je po njihovih navedbah pred sodnijo — otrok umrl, radi česar sta mu privezala kratkonožni okrog vratu vrvice s 5 kg težkim kamnom ter ga vrgla v kolodvorski vodnjak. Po tem činu sta opotovala v Subotico. Naslednji dan pa se je vedica, s katero se zajema voda iz vodnjaka, odtrgala in padla v vodnjak. Ko so iskali ljudje vedrico, so na svoje veliko začudenje izvele otročje truplo.

Na lice mesta je prišla komisija, ter je ugotovila na podlagi izpovedbe neke ženske, ki je spoznala otrokovo obleko, čigav je otrok.

Gizela in Istvan Galbay sta bila v Subotici aretirana in oddana sodišču v Petrinji. Pri prvem zaslišanju je izjavil Istvan, da je vrjel mrtvega otroka on sam v vodnjak. Ko se je vrnila njegova žena v vlak in opazila moža brez otroka, da se je skorač onesvestila, vendar pa zadeve ni ovadila.

Pozneje sta izpovedala oba obdolženca drugače. Žena je izjavila, da je vrgla otroka ona v vodnjak — seveda mrtvega — med tem ko je bil njen mož na kolodvoru.

Zdravniki pa so ugotovili, da je bil vržen otrok v vodnjak še živ. Zato je obtožilo državno pravništvu zakonca radi umora. Sodni stol v Petrinji je obsodil Istvana na smrt na vesalji, Gizelo pa na 15 let težke ječe.

Proti obsodbi sta prijavila obtožena ničnostno pritožbo. Kmalu po obsodbi pa je na smrt obsodeni Istvan umrl.

Stol sedmice je ničnostni pritožbi ugodil ter razpisal novo obravnavo, ki se je vršila te dni v Zagrebu. Na obravnavi je bilo prečitano tudi mnenje sodnih izvedencev in medicinske fakultete. Vsa ta mnenja pa so si nasprotovale. Topot je trdila obtožena Gizela, da je prevzela prvi na se vse krivdo le zato, ker se ji je globoko zasmilil njen mož, ki je bil napol mrtve, čeprav ni bila nikakor kriva. Hotela je moža rešiti kazni, ker se ji je zdelo pametnejše, da kazni trpi samo eden. Hotela se je žrtvovati za moža.

Po daljšem posvetovanju je prišel sodni dvor do zaključka, da manjka dokazov za subjektivno krivdo obtoženke ter jo je oprostil.

Gizela Galbay je bila po enoletnem preiskovalnem zaporu takoj izpuščena na prostu.

Stanje in potrebe poplavljenega Bačke.

Veliki župan Bačke je poslal vladi izčrpano poročilo o razmerah v poplavljenem ozemlju Bačke. Glasom poročila je položaj v pokrajini, ker Donava v gornjem poplavljenem ozemlju še vedno prav toku zopet narašča. Pri Pasavi je narasla za pol metra. Pričakovati

je torej v par dneh ponovni porast Donave na jugoslovenskem ozemlju. Poplavljenno ozemlje je še vedno pod vodo, posrečilo pa se je preprečiti nadaljno prodiranje vode. Potrebni pa so ukrepi, da se to ozemlje obvaruje nadaljnjih poplavin in to tembolj, ker grozi nevarnost, da bo Donava v jeseni zopet naraščala in povzročala škodo. Da se to prepreči, je potreben kredit treh do štirih milijonov, da se pri Apatinu zgradi kamenit nasip.

Postajenačelnik, ki strelja na orožniško patroljo.

Postajenačelnik v Temerinu v Vojvodini Stojan Marjanović, ki je že dalj časa suspendiran, ni hotel urada izročiti svojem nasledniku. Te dni je streljal celo na orožniško patroljo, ki je asistiral komisiji. V njegovi blagajni so našli primajkljaj v znesku 6000 Din.

Tihotapstvo tekstilnega blaga z Dunaja v Brod.

V Slavonskem Brodu je prišla policija na sled velikemu tihotapstvu, katero je vodil carinski posrednik tvornice vagonov, Stefan Zrnić. Ugotovljeno je, da je spravil z Dunaja velike množine tekstilnega blaga. Pri njem so našli še 7800 kg utihotapljenega blaga.

Milijonska poneverba v Osijeku.

Preiskava proti Ant. Kaneleru, železniškemu uradniku v Zagrebu, ki je bil v zvezi z blagajnikom Reichherzerjem, je končana. Kaneler je v polnem obsegu priznal svojo sokrivdo in podal tudi razne druge zanimive izjave. Leta 1920 je bil Kaneler železniški uradnik v Ljubljani, nakar je bil premeščen v Zagreb. Z Reichherzerjem se je seznanil o priliki revizije blagajne v Osijeku. Dogovorila sta se najprej, da bosta tihotapila saharin, kasneje je dobil Kaneler od Reichherzerja 5000 Din. s prošnjo, da vknjiži neko svoto kot pravilno, čeprav stvar ni bila v redu. Od tedaj naprej mu je Reichherzer stalno pošiljal razne denarne prispevke. Kaneler pravi, da je živel neprestano v strahu, da pridejo manipulacije končno vendarle na dan in hotel zato zapustiti železniško službo. Po lastni izjavi je Kaneler napadeno vknjižil po Reichherzerjevi manipulaciji skupno nad 1.400.000 Din. Tudi je trdno prepričan, da je Reichherzer izvršil samomor, ker zanj pač ni bilo več nobene drugega izhoda.

Madžarski kadet pred sodiščem.

Pred sodnim dvorom v Osijeku se je pričela obravnavo zaradi špijonaže proti madžarskemu kadetu Franji Szabekcu, madžarskega pešpolka v Pečuhu. Prišel je v Osijek poizvedovat o tamkajšnji garniziji. Obtožen je veleizdaja. Državni pravdnik predlaga smrtno kazen.

Ponarejeni dinarski novci.

Blagajni uprave zagrebškega dnevnika je bil izročen ponarejen novce za 1 Din. Ta dinar je večji kakor pristni in lahkejši. Vidi se, da se nekje ponarejajo ne samo dvodinarski, marveč tudi endinarski novci. Zagrebška policija je uveljavila izsledovanje ponarejalca.

JUGOSLAVIA IREDENTA

Ricci v Trstu.

Bivši bojevniki so priredili za Riccija zakusko, pri kateri je bilo več govorov. Komisar Ricci je rekel o Trstu tole:

Trst ni kakršnokoli si bodi mesto Italije. Trst je ena izmed najvažnejših baz s političnega in strateškega vidika velike Italije, katero vodi Duce k ogromnim ciljem. Trst je opazovališče številnih tujih dežel. V njem je zastopanih 40 tujih držav. Trst si pridobiva znova promet izredne važnosti, soliden in stalen, ker se vrši v odkriti konkurenci s severom. Fasizem ima še mnogo izvršiti v tej pokrajini. Vsi veste, da je eno mojih največjih prizadevanj to, da se ustvari v tem svetu sijajne legije oborožene milice. Trst jih potrebuje. Najvišje intelektualne koncepcije se dajo realizirati samo, ako je na razpolago oborožena sila. Vojska potrebuje ljudi in bajonetov, italijanska armada mora triumfirati pred bližnjimi in daljnimi narodi in imperija obdobje voditelja, morijalni Rim, pod avspicijami naropa zopet pričeti diktirati zakone svetu.

Obmejna straža.

O. Cavarra opisuje v milanskem "Corriere della Sera" slavnost v Gorici povodom desetletnice zavzetja po italijanskih četah. Bilo je zelo slovesno in stari Bombig je neprenehoma dopovedoval Italijanom, kaj je že vse pretrpela Gorica in kako zasluži, da se upoštevajo vse njene želje. Cavarra pravi, da gorško situacijo skrbno premetirajo v Rimu. Podlajna je Gorici zlata kolajna za zasluge Gorice čaka, da se povrne do svoje stare veljave kot velik emporij kmetijskih pridelkov (pa ne samo furlanskih, kakor meni Cavarra, napačno informiran, ampak slovenskih) in kot sedež raznih cvetočih industrij.

Straža na meji se počuti duševno dobro, kadar se počuti tudi telesno dobro. Poročnik Aurelio Baruzzi, kateremu je bilo podeljeno častno občanstvo gorškega mesta, ker je pred desetimi leti prvi razvil italijansko zastavo v Gorici, je skupno s bivšimi bojevniki in dobrovoljci poslal na ministrstvo nacionalne ekonomije gospodarski razvoj najbolj italijanske straže. Ali bo kaj zalegla ta brzojavka?

Zagoneten umor.

Med Postojno in Rakekom so našli pri železniški progi truplo mlade ženske. Orožniki trdijo, da se je izvršil umor. Truplo ima na glavi veliko rano, na vratu se poznajo odtisi prstov. Umorjena je 30-letna Marija Blečić iz Vološkega. Imela je ljubavno razmerje z delavcem Dokičem, ki je bival blizu Postojne. Teža so osumili umora in aretirali.

Vlak je povozil blizu Nabrežine delavca Moroviča, starega 26 let.

Zvečer je v družbi tovarišev domov. Ko so šli čez progo, je prišel vlak, tovariši so prišli pravočasno na cesto, Moroviča pa je zagrabil stroj in razmesaril.

POZOR SLOVENC!

FARRELLU IN OKOLICE!

PROGRAM OTVORITVE

SLOVENSKEGA DELAVSKEGA DOMA

v ponedeljek, dne 6. septembra (Labor Day).

Ob 9. zbiranje društev in posameznikov v starem Domu na 1112 Beechwood Ave., Farrell, Pa. Točno ob 9.45 se prične pomikati parada po French Street do Fruth Ave. Od tu se obrne po George Street na Baldwin Ave. pred novi Dom.

(V slučaju slabšega vremena se bomo poslužili krajše poti — namreč po Beechwood Ave. naravnost pred novi Dom. Društva so naprosena, naj se udeležijo z zastavami).

Pred Slovenskim Domom.

Godba zaigra ameriško himno. Dom otvori župan mesta Sharon.

Godba zaigra "Hej Slovani!" Pozdravni govor predsednika Doma F. Kramar-a.

"Kje dom je moj?" (Godba Slovenski Dom igra pod vodstvom A. Perca).

V Dvorani.

Godba zaigra "Ameriko" in "Marseljo".

Elizabeta Garm deklamira "Naš Dom" (zložil Ivan Zorman).

Govori predsednik Doma "Naši delavski domovi".

Nadalje govore: Mestni župan Mr. Frank Gilbert, bivši senator Mr. Benjamin Jeeret, župan mesta Farrell Mr. Henry Moody, predsednik J. S. K. J. Mr. Anton Zbačnik, Mr. Michael Franek, councilman Mr. Fred Thomas, alderman Mr. Henry Thomas ter zastopniki podpornih društev, Domov in klubov.

Nastop pevskega društva.

Pevsko društvo "Ljubljanski vrt" iz Girard, Ohio, poje pod vodstvom Th. Belaviche "Domu", "Naša zvezda".

Slovensko pevsko društvo "Zvon" iz Clevelanda poje pod vodstvom Primoža Kogojca "Delaj, delaj, dekle pušlje!" in "Ljubljanski cvet".

"Ljubljanski vrt" poje "Po jezuru" in "Bledi mesec".

Društvo "Zvon" poje "Jaz pa vrtec bom kopala".

Oba zbora zapojeja skupaj "Morje Adrijsko" in "Slovenec, Srb, Hrvat".

Vpisovanje v spominsko knjigo.

Knjiga bo pripravljena za poznejše rodove, ki ho spričevala o našem delu in poštvenosti. Želimo, da bodo imena vseh vpisana v spominsko knjigo.

Banket.

Banket se vrši v spodnjih prostorih. Nastopita oba pevska zbora. Po banketu bo ples, ki bo trajal do četrti dne. Za ples igra orkester pod vodstvom A. Perca.

Odbor.

Peter Zgaga

Na svetu je že tako: moški ljubijo žensko zadržati, njene lepote, mladosti, lepih lastnosti — ali Bog ve zaradi česa.

Pa tudi ženska ljubi moškega. In če jo vprašate, zakaj ga ljubi, vam bo povedala, da sama ne ve zakaj.

Lepo je bilo v paradizu Strassanskega lepa.

Posebno, če se pomisli, da nista imela Adam in Eva nobene zlahte.

Iz Washingtona poročajo:

Ker se je izvedelo, da ponekod prodajajo brez dovoljenja polprocentno pivo, bo oblast odločno nastopila ter prepovedala prodajo. Da, skrajni čas je, da je enkrat konec te godlje.

Rojaku je rekel prijatelj: — Podglej, ta članek pa moraš na vsak način prečitati. Izvrsten je, nekaj posebnega.

In prijatelj mu je odvrnil: — Ni mogoče! Niti toliko časa nimam, da bi prečital tiste liste, katere nam je gospod na prižnici pod smrtnim grehom prepovedal.

Ko so vsi hodili ljudje na morskobrežje, so oblekli kopalne obleke in so plavali. Dandanašnji pa oblačijo ženske plavalne obleke, pa se niti kopajo ne.

Zganje od zganja je lahko ločiti. Posebno dobro od slabega zganja. Ker je moja dolžnost rojakom le dobro svetovati, eto vam ta dva nasveta:

— Rojak, kadar skuhaš zganje, kani nar kapljice na mizo in prižgi. Če bo gorelo z rmenim plamenom — je slabo zganje.

— Če bo gorelo z zelenim plamenom, je še slabše.

— Če bo gorelo z rdečkastim plamenom, pa sploh ni za piti.

Če hočeš, da se boš spomnil kakke stvari, privezi kosček špaga na prst.

Če hočeš kako važno stvar pozabiti, zadrigni kos vrvi krog vratu.

Ako hočejo Francozi izvedeti, zakaj je frank tako nizko padel, naj vprašajo Druze in Abdel Krima, pa bodo hitro izvedeli vzrok.

Državniki natančno vedo, kakša bo prihodnja vojna in s kakšnimi sredstvi se bodo bojevali, noben državnik pa ne more povedati, kako bo plačan dolg, ki so ga napravile države v zadnji vojni.

Znani suhaški, apostol Pussy-foot pravi, da je bilo ameriško zganje podobno ogromni pošasti na štirih nogah.

— Tri noge smo temu zmagali že izpodbili. Tudi četrta mu bo kmalu izpodbita.

Mogoče je res, mogoče ni. In če je res, se človek ne more načuditi, kako strahovit kik je v tej zadnji nogi.

Po vojni so razne evropske države začele izdajati nov denar, ki ima vsepovsod drugačna imena. Na Ruskem mu pravijo "červonec", na Poljskem "zloty", na Češkem "sokol".

Pregovor, da denar govori, je le v gotovih ozirih resničen. Ponekod potrebuje tolmača.

Edinole dolar lahko krasno brez tolmača izhaja.

Moškega je mogoče prepričati, ženske pa ne.

Žensko je mogoče le prepričati.

Vsak reven fantiček, ki je rojen v Združenih državah, lahko goji v svojem sren upanje, da bo nekoč izvoljen predsednikom Združenih držav.

To upanje lahko goji. Ne sme pa upati, da bi bil izvoljen senatorjem v Pennsylvaniji.

Kdor v Pennsylvaniji kandidira za senatorja, mora potrošiti na stotisoc dolarjev.

Kako zaslužiti brez truda \$5.

To je kaj enostavno. Naložite pri nas vsak teden na "SPECIAL INTEREST ACCOUNT" po 4% \$5.—. Obresti, ki se naberejo do poteka 52 tednov, znašajo nekoliko več kot \$5.—.

Poleg tega imate na strani \$260.— glavnice, znesek, s katerim lahko računate v slučaju potrebe.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Augustov Bureau.)

AMERIŠKA INDUSTRIJA ŽELEZA IN JEKLA

L. 1854 so Združene države producirale manj kot tisoč odstotkov vsega železa na svetu in samo približno štiri odstotke vsega jekla. Dandanes pa ta dežela producira več jekla in železa nego vse druge dežele na svetu, skupaj vzete. L. 1924 se je vsa svetovna produkcija litega železa (pig iron) cenila na 64.600.000 dolgov, od katerih jih je ta dežela pridelala 31.400.000, dočim je vsa svetovna produkcija jekla znašala 73.500.000 ton, od katerih so Združene Države producirale 37.800.000.

Da se je ta industrija tako velikansko razvila v Združenih državah, je pripisati bogatstvu na temeljnih surovinah za to industrijo: železni rudi in premogu. Železno rudo (iron ore) je tu v izobilju, največ v državah Minnesota, Michigan, Wisconsin in Alabama. Iz rudnikov ob Lake Superior se vsako leto približno 60 milijonov ton rude dovažajo v železarne mest Pittsburgh, Youngstown, Chicago, Cleveland in druge, kjer cvete industrija železa in jekla. Premoga, apnenca in drugih surovin, potrebnih za izdelovanje jekla, je tudi v izobilju; te surovine se izkopavajo v bližini jeklarskih središč.

Za pridelovanje železa tri stvari so bistveno potrebne, namreč železna ruda, koks in apnenec. Najboljše naslage železne rude se nahajajo v severni Minnesoti. Večina minnesotske rude je jako mehka in se v roki drobi kakor trhlj. Nikjer na svetu se železna ruda ne izkopava tako zlahka niti nikjer drugje se ne more ruda prevažati tako poceni. Tri četrtine vse rude, ki se uporablja v Združenih državah, se pridobiva v Minnesoti in večina te rude se izkopava iz odprtih jam (open-pit mines). Tako odprta jama v Minnesoti izgleda kot kaka velikanska luknja v zemlji. Morda nikjer ne vidiš znaka življenja razun par razstresenih luči in ne slišiš nikakega ropota razun puha nekega stroja daleč globoko na dnu obsežne jame. Iz take velikanske luknje pa se more tekom ene same noči izvilci petnaest tisoč ton železne rude, ki se potem odvažajo k velikim železarnam. To pa se nahajajo blizu velikih naslag premoga, iz katerega se koks prideluje. V Ameriki kakor drugod privlačajo železno rudo k premogu in ne narobe, ker se tako bolje izplačuje.

Odprte jame železne rude imajo najrazličnejše oblike; nekatere so okrogle in izgledajo kot kako ogromno odprto gledališče, druge imajo obliko kopita, tretje so podolgate itd. Vrhnja zemlja pa je odkopana do globline 100 čevljev ali več dokler se pač ne pride do naslage rude. Iz minnesotskih jam prevažajo rudo po železnici do bližnjih pristanišč v Duluthu in Two Harbors, kjer jo nakladajo v ladje. Nakladanje se vrši z obdobjem vredno brzino. Ladija od 10.000 ton se mora nakladati v kakih treh urah in malo minut kasneje se ladja z lastno parno silo pridruži neskončni nizi ladij, ki prevažajo rudo k južnejšim pristaniščem, kam jih odvažajo s pomočjo tovornjakov. Pred letom 1915 so v sami Massaba ranke (ime rudniškega okraja v severni Minnesoti) izkopali in drugam nasuli čez 234 milijonov kubičnih yardov zemlje; toliko zemlje se ni izkopalo niti ob gradnji panamskega kanala.

Druga bistvena surovina je premog. Okraj Connelville blizu Pittsburgha je tipična premogovna pokrajina. V tem okraju najsluži za ilustracijo jama Standard Mine No. 1. Ta premogovnik po-šilja na površino vsakih 24 ur po 1200 ton premoga za svoje koksne peči (coke oven). Kajti ves premog mora postati koks, predno ga denejo v plavž. Koksne peči gorijo neprestano in po noči nudi-jo čaroben prizor, ki spominja na Dantejevo pekel. Ker so te bolj staromodne koksne peči ne-kač sliče panju čebel, jih nazi-vaajo "beehive ovens". V teh "panjih" Connelville okraja se približno 28 odstotkov premoga izgublja v dim in vendarle ta dim vsebuje snovi, ki so skoraj ravno-liko dragocene kot sam premog. Da se odpravi taka potratna teh postranskih produktov (by-products), razvili so takozvane "by-product ovens". Te moderne koksne peči prihranjajo vse snovi, ki se nahajajo v premogu in proizvajajo za 10 do 15 odstotkov več koks. Producers koksja potom modernih peči se vrši v raznih važnih postojankah, na pr. blizu velikih železarn United States Steel Korporacije v Gary, Ind. Približno polovica plina, ki se s temi peči prihranja, se uporablja za kurjenje samih peči in ostanek se rabi za odprta ognjišča in kurilne peči jeklarne. Pa to še ni vse. Ko je vsaka tona premoga proizvela svojih 75 odstotkov koks-ja in 10.000 čevljev plina, ostane v peči še 5 galon smole (tar) in 20 do 25 funtov amonijakovega sulfata ali 5 do 6 funtov tekočega amonijaka. Iz plina se pa tu- di izvaja 1.1 do 3.7 galon benzo-la, bratranca gazolina, in mala količina teluola, kateri tvorijo bi- stveno sestavino najmočnejših razstreliv. Skratka nič od premo- ga se ne izgublja, kadar so pre- mogovniki v vozech iz daljnega premogovnika, zdrobili ga v prah in usuli v koksne peči.

Tretja potrebna snov za plav- je apnenec (limestone); kalcij je ona vrsta apnenca, ki je naj- bolj prikladna in ki se pridobiva v raznih ameriških kamnolomih. Apnenec se rabi v plavžih kot to- pilo (flux), ker prispeva k uspe- šnemu raztopu rude. Ruda se na- eni strani raztaplja v lito žele- zo (pig iron), na drugi strani pa se apnenec spaja z nečistimi se- stavinami rude in izhaja iz plavža v obliki žlindre (slag). Ta po- stranski produkt plavža se vpo- rablja pri gradnji cest in za izde- lovanje Portland cementa. Poprej- se je ta žlindra smatrala kot ne- poraben odpadke. Dandanes pa- velike cementarne blizu Pitts- burgha, Chicago in Dulutha pro- ducirajo do 12 milijonov sodov cementa na leto. Povrh tega se prečesjen del žlindre rabi, kakor rečeno, pri gradnji cest in tudi za druge komercialne svrhe.

Pittsburgh je postal prvo ve- liko središče jeklarske industrije; naravna lega sama je iz njegova napravila mesto jekla in železa. Vneposredni bližini se nahajajo ve- liki premogovniki, okraj je nekada- jim obilno zalogo naravnega pli- na in razpolaga z izvanrednimi ugodnostmi rečnih in železniških zvez, ki omogočajo hitro in ceno- privlačno surovin in odvažanje izgotovljenih produktov. Cleveland, ki se nahaja sredi med premogom in rudo, in okraji v dolinah Ma- honing in Shenango rek v državi Ohio so tudi važna središča jekla in železa. South Chicago ima tudi velike železarne in jeklarne prav- blizu največjega železniškega sre- dišča na svetu in blizu Michigan- skega jezera, ki omogočajo lahko in ceno privlačno rudo, dočim se polno premoga pridobiva v bli- žnjih okrajih držav Illinois in Indiana. Gary, tudi veliko središče železa in jekla, je le nekoliko milj- daleč od South Chicago.

Železna ruda, kakršna se izko- pava iz rudnikov, je zmes železa in kisika (oxygen) ter nečisti- ne nečistih primesi. Naloga plav- ža (blast furnace) je, da iz ru- de izloči kisk in nečiste primesi, tako da ostane čisto železo. Mo-

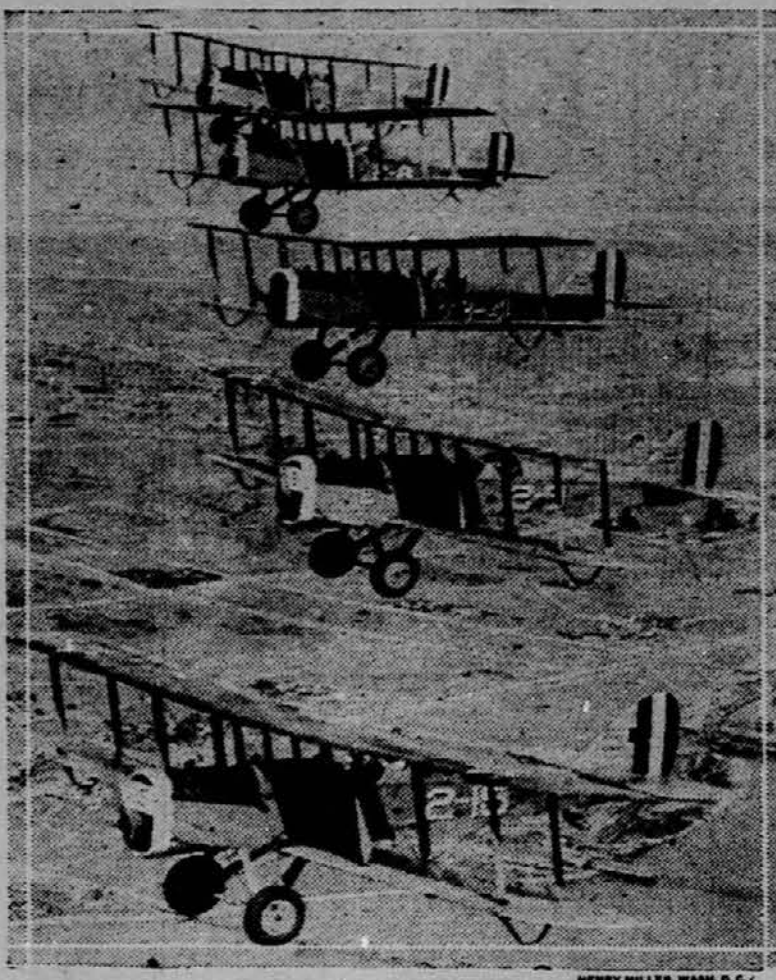
derni plavž požira 2000 ton so- lidnih surovin na dan. V glavnem se lahko reče, da se vse železo, ki se potem predela v jeklo, mora nekada iti skozi plavž. Nater v plavž gre mešanica železne rude, koks in apnenca, ven pa izhaja lito železo in žlindra. Plavž obra- tuje neprestano. Naj tudi delo v drugih oddelkih jeklarne pojema ali popolnoma preneha, plavž mo- ra vendarle nadaljevati svoje delo noč in dan, tako da pridelovanje surovega železa nikdar ne neha- ti zaostaja. V angleščini se su- rovo ali lito železo zove "pig- iron", ker poprej je stopljeno že- lezo iztekalo iz plavža v velike kalupe, podobne koritu, ki so jih nazivali "sow", od koder je po- tekalo v manjša korita ali "pigs", kjer je ostajalo, da se shladi.

Jeklo se izdeluje na različne na- čine. Metalurški (kovinarji) so v svojih eksperimentih z železno ru- do že zdavnaj iznašli, da se mešani- ca surovega železa, apnenca in sta-rega železa (scrap iron), razbelje- na na plitvem ognjišču do visoke temperature, v par urah pretvori v jeklo in celo v jako dobro koks. Metoda izdelovanja jekla potom odprtih ognjišč (open hearth heat) je še vedno v rabi. Vsakokrat, ko se uporabi vročina tega ognjišča, je svet bogatejši za 50 do 200 ton jekla. To dejstvo nam razla- ga, zakaj vidimo ležati okolo to- varn ali drugje tako malo starega železa. Kam vendarle gre vse staro železo? — je že marsikdo vprašal. Staro železo se pač rabi za pridelovanje jekla v odprtih ognjiščih, in to ne iz razloga, da se ga iznebimo kot stare šare, mar- večer je ravno staro železo po- trebno za to. Drug način izde- lovanja jekla je Bessemerjev pro- ces; da oddaje najboljše jeklo. Najfinjša jekla, ki vsebujejo tu- di primesi drugih kovin (alloy steel), kakor na pr. vanadium, chrome, nickel chrome in nickel steel, prihajajo večinoma iz cik- trične Bessemerjeve peči.

Naj bo način pridelovanja jekla tak ali onak, osnovna svrha vseh teh načinov in v produkciji velikih podolgateh in štrikotnih komadov jekla, ki jih zovejo "in- got". Ko so lito jeklo vili v ka- lupe, kjer se strdi in iz katerih potem izhaja v obliki "ingota", se je osnovni del pridelovanja je- kla s tem končal. Kar potem sle- di, gre le za to, da se jekelni ko- madi preobrazijo v zaželjene ob- like, kot na pr. v palice, droge, žice, tračnice, plošče itd. — "In- got" je za jeklo isto, kar je "bar" palica za zlato, in služi za meri- lo v produkciji jekla.

Število podjetij, ki producira- jo železo in jeklo, je v zadnjem času stalno pojemalo, in to zlasti vsled konsolidacije (združenja) podjetij v večje industrijske or- ganizacije. L. 1880 je bilo v Združenih državah 341 podjetij, ki so producirale lito železo. Njih število se je zmanjšalo do l. 1890 na 304, do l. 1900 na 224 in do l. 1905 na 191. Na drugi strani sta toliko kapital, kolikor produk- cija teh 191 podjetij v l. 1905 bi- la čez poltretjiraj večja kot l. 1880. Največja konsolidacija v železni in jekleni industriji se je izvedla l. 1901, ko je bila ustanovljena, o- gromna družba United States Steel Corporation. Ta je nastala iz združenja družb Carnegie Steel Company, Federal Steel Compa- ny, Lake Superior Consolidated Iron Mines, American Bridge Co in pol ducata drugih velikih in- dustrijskih podjetij. Elbert H. B. Gary, tedanji predsednik za Fe- derated Steel Company in sedanjí predsednik vse orjaške korporaci- je, Andrew Carnegie, lastnik Carnegie Steel kompanije, Chas. M. Schwab, tedaj član Carnegie kompanije, in J. P. Morgan, slo- viti bančnik, so bili glavni činitelji v tej konsolidaciji. Imovina kor- poracije znaša približno 2500 mi- lijonov dolarjev. L. 1925 je njen dobiček znašal 173 milijonov. Ist- ga leta je imela v svoji službi pov- prečno 249.833 ljudi, ki so na pla- čah in mezdah zaslužili skoraj 457 milijonov dolarjev ali pov- prečno \$5.85 na dan za vsakega nastavljenca. Družbe, ki spadajo k tej korporaciji, posedujejo iz- med mnogostevnih drugih pod- jetij: 112 plavžev, 366 jeklarn, 584 valjarov raznih vrst, čez 100

TEŽAVNA INFORMACIJA

Slika nam kaže pet ameriških mornariških zrakoplovov, ki plu- jejo drug nad drugim. Slika je bila vzeta tekom zadnjih ma- nevrov.

rudnikov železne rude, skoraj 440.000 akrov premoga za koks in 320.000 akrov premoga za par in plin, 57 podjetij za koksanje (coking plants) s 16.427 "bee- hive" peči in 3284 "by-product" peči. Železniški progi in tiri, ki jih korporacija lastuje ali ima v najemu, imajo dolgot 3284 milj in v njih obratuje 1464 parnih lo- komotiv ter skoraj 62.000 tovornih voz. Na tak način je železniško o- mrežje U. S. Steel Korporacije večje nego on mnogih precej ve- likih držav, kot na pr. Finske, Ni- zozemske ali Norveške. Da taka kolosalna industrijska družba mora igrati jako važno vlogo v gospodarskem življenju Združenih Držav, je samoočeno umevno; treba le pomisliti na ogromno šte- vilo ljudi, katerih osebni interesi so v zvezi z obratom tega vele- podjetja. Kakor smo omenili, U. S. Steel Corporation je imela l. 1925 četrto milijona ljudi zaposle- nih v svojih podjetjih in koncem istega leta je bilo skoraj 150.000 registriranih delničarjev (stock- holders). Izmed teh delničarjev je bilo skoraj 48.000 nastavljen- cev same korporacije, ki so pose- dovali delnice v vrednosti 80 mi- lijonov dolarjev. Glavne industri- jalne družbe, ki so podružnice (subsidiaries) United Steel Kor- poracije, so: National Tube Co., American Steel and Wire Co., American Bridge Company, Illi- nois Steel Company, Tennessee Coal, Iron and Railroad Compa- ny, Carnegie Steel Company and Tin Plate Company, Federal Shipbuilding Company.

Druga velika kombinacija že- leza in jekla, obstoječa iz 54 po- družnih podjetij, je Bethlehem Steel Corporation, ki je bila in- korporirana l. 1904 in kateri na čelu stoji Charles M. Schwab. Skupna imovina te korporacije znaša 617 milijonov dolarjev in njen zaslužek l. 1925 je znašal 39 milijonov dolarjev. Korporacija je l. 1925 zaposlovala povprečno 60.000 ljudi, katerih skupna mezdla je znašala 107 milijonov dolarjev oziroma, odštevis uprav- ne in prodajne uradnike, pov- prečno 62.2 centov na uro. Jek- larske subsidiarne družbe te kor- poracije se nahajajo večinoma v Pennsylvaniji: — v Bethlehem, Johnstown, Coatesville, Lebanon, Reading in Steelton, tudi v Lacka- wanna, N. Y. in Sparrows Point, Md. Organizacija poseduje ladi- jedelnice v raznih krajih, tudi ja- me železne rude, premoga in ap- nenca, železnice in ladje na o- ceanu in po Velikih Jezerih.

Nekatera izmed vožnejših neod- visnih podjetij v industriji železa in jekla so: Youngstown-Sheet and Tube Company v Youngs- town, O., Jones and Laughlin Steel Company v Pittsburghu, Wisconsin Steel Company v So. Chicago in Commonwealth Steel Company v St. Louis, Mo.

ADVERTISE IN GLAS NARODA

O trakuljah, živečih v človeku.

Med raznimi črvi, ki žive v člo- veku, so najbolj znane navadne gliste in trakulje, zadnje vsaj po imenu, dočim žive v črevesju, dro- bovju in drugih organih človeške- ga telesa še cela vrsta drugih, še nevarnejših glist, ki tudi izobra- žencu večinoma niti po imenu ni- so znane, ker v naših krajih ne- bolega navadno kaj več ljudi na njih. Pa tudi glede trakulj se la- liko pohvalimo, da se prepogosto ne pojavljajo, osobito, ker so hi- gijske razmere kolikortoliko u- rejene, ker je meso pregledano, ker ljudstvo ne uživa prekomerno surovega mesa in ne živi v prete- snih stikih z živalmi, po katerih bi se človek inficiral s temi zajedav- ci. Največjo nevarnost nudijo še vedno podgane in prešiči, posebno pa psi, ki so itak prenašalci vseh mogočih infekcijskih snovi in ka- li. Neumite roke in ne dovolj sna- na hrana povisajo potem še po- svoje možnost okuženja.

Naša najnavadnejša trakulja je naravoslovcem in zdravnikom po- znana z imenom taenia solium. — Dolžina vseh članov progoliti — iz katerih je sestavljena, znaša 2 do 3 metre; glavica je prilično velikosti male bučke, ki nosi v- vencu nabranih 22 do 32 ostrih kljukic kot četrto sesalnikov, s katerimi se zasidra in vsesa na črevesju, takomernov. Vrat je ka- ke tri centimetre dolg in ozek, in veže glavico do dolgo verigo umaz- ano belih, kot na nevidno nit na- nizanah progoliti, podobnih ve- kakšnim bučnim pečkam. Iz njih se dajo iztisniti s prostim očesom nevidna jajčeca. — Druga traku- lja, ki je manj važna po svojem- u stroju in so njeni členi bolj za- liti in bolj grobi, doseže dolžino do deset metrov. Njena glavica je, dokaj večja, vrat gladek in čvrst in vodi do traku, ki je neredko nabran iz več kot tisoč posamez- nih členov. Mesto kljukice nosi na glavi samo četrto, a mnogo kre- pejših sesalnikov. — Še druga trakulja doseže dolžino 5 do 9 me- trov, a sestoji iz 3000 do 4000 po- sameznih ozkih členov. Glavica ni okrogla, ampak kijasta in nosi drovje sesalnih jamic, na vsaki strani po eno. Njena jajca so do- kaj večja kot ostalih trakulj, od katerih jih živi dolga vrsta v mač- kah, psih, podganah in miših in kajpada tudi v drugih domačih in divjih živalih, ribah in pticah. Se pa v redkih primerih naselijo tudi v človeku.

Trakulja se ne rodi v telesu svojega gostitelja, ampak se raz- vije najprej v telesu druge živali. Svojega prehodnega rednika. Jaj- čeca, ki iz trehki obolelega čre- vesa prihajajo na prosto, pojedjo naj- prej gotove živali, v želodcu ka- terih razpade ob prebavi sicer ja- ko odporna jajčeca, znesek pa se osvobodí, naseli na sluznično čre- vesa, prodre pozneje črevesno ste- no in se prerije v ta ali oni organ ali se da potom krvotoka znaesti v oddalnejše kraje, na primer v oči ali možgane, kjer se trajno za- sidra in se razvije v večjo ali pa manjšo mehurnico, v takomeno- vano fino.

Mehurnica je mehur, velik kot grah pa tudi kot jajce, napol- njen s svetlo tekočino, v kateri ču- pi zametek prihodnje trakuljine glavice, ki kaže že zdaj več ali manj naznačene kljukice in sesal- nik.

Opisane trakulje žive kot me- hurnice v mišičevju, sreč, možga- nih, pljučih, jetrih itd., naših do- mačih živali, naše govede in prešič- ev, zadnja v ribah, osobito šču- kah. Te živali so se okužile seve- da pri hrani, s katero so pogot- tile par jajčec. Ako pride potem taka mehurnica cela ali načeta v človeško telo, izleze iz nje zame- tek, se zasadi s svojo glavico v črevo in se razvije v trakuljo.

Če meso prekuham, zanesljivo zamorim vse mehurnike. Okuže- nje more torej nastati samo ob za- uživanju neprekaženega mesa, na- vadno prekažene gnjati in posuše- nih rib ali ne dovolj snažnih rok. Zato je umevno, da so gotovi sta- novi posebno izpostavljeni takim infekcijam, kot na primer mesar- ji, kuharji, ribiči. V severnih de- želah, kjer je navada uživanja su- rove, prekažene ali samo posuše-

ne ribe, so prav pogoste infekcije z gotovo vrsto trakulj. Eskimi, ki žive v najožjem stiku s svojimi psi, pobile pogosto na pasjih traku- ljah.

Težave, ki jih povzročajo traku- lje, so jako raznolike, tako da se iz njih samih nikoli ne da skle- pati na neljubega gosta. Mnogo krepkih ljudi sploh ničesa ne čuti in tudi ne ve, da imajo trakuljo v sebi, ker jim ne delajo nikakih posebnih težav. Stoperaz iz treb- ki odhajajoči, v blatu leno miga- joči progoliti ga opozore slučaj- no nanjo. Drugi bolniki tožijo o dolgotrajnih prebavnih neredno- stih, za katere ni najti pravega vzroka. Nekateri trpe na zapeki, drugi na kolikah, na driskah, bljuvanju, gordici, brežestnosti, ki se menja z neukrotljivo lako- to. Drugi tožijo zopet o slabosti, potrtosti, o zmučenosti in kažejo znake večje ali manjše slabokrv- nosti. Osobito kolike izdelajo moč- no nekatere bolnike, posebno če so jedli hrano, ki ni trakuljam "prijetna", kot to pravijo. Med tako hrano prištevajo vse močno začinjene in osoljene jedi, slanike, papriko, česenj, kisle kumarice itd.

Ker trakulja nima ust, ne more ne jesti, ne sesati, ne brozge v črevesu, ne krvi, ampak se hrani skozi svojo prodorno kožo. Ta iz- guba na hrani pa ni tako velika, da bi mogla pri krepkem člove- ku kaj resnega pomeniti. Bolj je že uvaževati sluznice, deloma za- radi zasidranja in zasasanja, delo- ma ker se žival zvija in krči po telesu. Verjetno je pa tudi, da iz- ločuje iz sebe gotove strupene so- kove, ki posebno pri občutljivih osebah povzročajo celo vrsto ne- vzornih simptomov, kot glavobol, vrtoglavost, omotičnost, srbečico in celo krčevito drzanje mišičev- ja do krčevitih napadov. Tudi za- vest, da nosi bolnik trakuljo v se- bi, vpliva na senzitivne nature porazno, tako da mislijo nepre- stano na svojo bolezen in se ne more- jo znebiti strahu in groze, kaj bo z njimi, v kateri neprestano žive.

Diagnozo ngotovi pa samo lah- ko mikroskopična diagnoza iztreb- ljenih progoliti odnosno jajčec v blatu.

V splošnem bolezni ni smatrati za posebno težko, zlasti ker imamo sredstev dovolj, da jo odpra- vimo. Samo pri telesno slabotnih na mrzlici trepih in starih lju- deh, more postati stvar v istini resna.

Zdravljenje pričnemo na ta na- čin, da najprvo izčedimo črevo s primernimi odvajalnimi sredstvi. Nekateri zdravniki — priporočajo, da dan pred pravo kuro bolnik ne uživa drugega, kot prej omenjena trakuljam zopna jedila, in prvi vrsti slanih s česnom in čebulo in črno kavo. Bodisi, da bolnik strada dan pred kuro ali da se na- je omenjenih delikates, na pred- večer naj dobi še enkrat par žli- ricinovega olja in izdaten glistir. Drugo jutro zaužije zdravilo na tešče žledece. Sredstvo za traku- ljo je skorja korenin granatnih jabolk ali pa praprotovina neke vrste rastlin, odnosno iz ene teh rastlin prirejeni preparati.

Kura ni brez nevarnosti, zato jo sme, kot smo že povedali, iz- vršiti samo zdravnik.

Kdor ima trakuljo po tem, kar smo povedali, ni sam po sebi in naravnost nevaren za človeka. — Je pa nevaren za živali, katere oku- ži in ki potem inficirajo zopet ljudi, kakor smo to že povedali.

Bledi, slabotni, nervozni, bolehljni ljudje sedaj lahko dobe od pomoči.

Vank dan so dobe zdravilki, ki se ču- dijo kako hitro deluje to zdravilo. Je znana vrsta pripravka, ki se pripravi na- počenju krvi, živčnega in splošnega si- stema. Kri zalaga s železom in živci pa s žveplom. Ta dva dravila skupaj sta slovita graditelja krvi in živcev, kate- ri tudi čudeže pri slabih prebavi, napenja- nju, kislem želodcu, glavobolu, omotici in zaprtju. Jemljite ga par dni in ču- diti se boste kako hitro boste dobro po- čutili. Če vam istena še ni predpisal vaš zdravnik, poišite v lekarno in kupite steklenico. Zove se Nuga-Tone. Poma- gati vam mora in vas tudi zadovoljiti, ali pa dobiti povrnjen vaš denar. Na ta način je to zdravilo vsaj predano. Priprava, jemanje in na prodaj v vseh lekarnah. — Advt.

DAROV ZA CARICO

Te dni je hodila po Zagrebu okrog uglednih rodbin, raznih uradov in konzulatov neka mlada dama s pojo za nabiranje milodarov. Predstavljala se je kot sorodnica nekega bivšega adjutanta ruskega carja Nikolaja ter je zbirala milodare za — rusko carico, za pretendentinjo na ruski carski prestol, ki se nahaja v inozemstvu in katere ime mora ostati iz političnih razlogov strogo tajno. — Ginja je pripovedovala mlada dama, v kaki bedi živi njeno "Velikanstvo". Trdila je, da je akcija za nabiranje milodarov za bodočo carico po vseh državah, kjer žive takozvani caristi. Dama je imela povsodi uspeh, ker ima jako simpatičen nastop. Samo na ameriškem konzulatu so jo naharili ter odpravili praznih rok. Kmalu nato je bila aretirana. — Na policiji je izjavila, da se zove Jelena Mustafina ter da živi njen mož, bivši ruski general, sedaj v Ljubljani. Kar se tiče nabiranja milodarov, je izjavila, da se je dogovorila s eno svojih prijateljic, Lidijo Šimanovo, da sta nabirali te milodare druga za drugo. Policija je aretovala tudi njeno prijateljico. Ker preganjajo slednjo policijske oblasti radi nekih slegarij, jo pošlje zagrebška policija v Ljubljano.

TAT SVOJE LASTNINE

Malo nenavadna zgodba se je pripetila te dni nekemu trgovcu iz Eberfelda. S svojim kolesom se je odpravil v neko okoliško vas, kjer je imel opravke. Spotoma je stopil v gostilno, kolo pa je pustil v veži. Gostilničar, ki ni vedel, čigavo je kolo, je iz previdnosti postavil kolo v posebno sobo, jo zaprl in odšel v mesto, ne da bi komu kaj povedal. Ko je trgovec kmalu nato zapustil gostilniško sobo, je na svoje začudenje opazil, da je kolo izginilo iz veže. — Povpraševal je ostale goste, ali je kdo videl tatu, ustavljal je ljudi na cesti in povpraševal, da li je morda kdo opazil kakšnega kolesarja, a vse zaman. Trgovcu ni preostajalo drugega, kakor da prijaviti tatvino orožništvu. Orožništvo se je stvari v svojo vlogo oprijelo in nemudoma brzojavilo o tatvini v bližnje mesto ter naznačilo številko kolesa, ki jo je povedal trgovec. V tem pa se je vrnil gostilničar, in ko je čul, da se govori o tatvini kolesa, je smeje stopil v posebno sobo in pripeljal kolo. — Trgovec je bil kajpada vesel, da se je stvar tako srečno iztekla, in da ni utrpel nihče škode. Zahvalil se je gostilničarju za njegovo previdnost, opravil svoje posle in se vrnil domov. Jedva pa je privozil do prvih hiš v mesto, ko ga že ustavi policaj. Nič hudega slučaj se trgovcu ustavi in stopi s kolesa. V tem pa je že pristopil policaj, si kolo natančno ogledal, kontroliral številko in meni nič tebi nič napovedal trgovcu aretacijo. Ta se je seveda upiral in pripovedoval, da je ta in ta, toda policaj, ki ga osebno seveda ni poznal, mu ni hotel verjeti in ga je z brumnim obrazom odpeljal na policijo. Tu so ga na dolgo in široko izpraševali in mu čistili vest. Bil so seveda prepričani, da so ujeli pravega tatnika, ki se hoče izmuzniti s tem, da se izdaja za okradenega lastnika kolesa. Končno so trgovcu dovolili, da je poklical na policijo svojo ženo in svojega knjigovodjo. Šele sedaj se mu je posrečilo dokazati, da je on res pravi lastnik kolesa. Pozabil je namreč orožništvu zopet javiti, da se je kolo našlo in tako je postal tat lastnega kolesa. Drugič bo brez dvoma previdnejši.

Posledica družinskega prepira.

Marija Gornik iz Šmarjete je prišla dne 25. julija na mariborski rešilni oddelček, da ji obveže rano, ki jo je imela na desni nogi pod kolonom. Rana je bila 15 cm dolga in 3 cm široka. Zadal ji jo je mož z nožem v prepiru, ki sta ga imela. Rešilni oddelček jo je opravil v bolnico, ker je noga nevarnosti.

POUČNE KNJIGE
MOLITVENIKI

MOLITVENIKI:

Duša popolna	1.—
Marija Varhinja:	
v platno vezano	.80
v fino platno	1.00
v usnje vezano	1.50
v fino usnje vezano	1.70
Rajski glasovi:	
v platno vezano	1.00
v fino platno vezano	1.10
v usnje vezano	1.50
v fino usnje vezano	1.70
Skrbi za dušo:	
v platno vezano	.80
v usnje vezano	1.65
v fino usnje vezano	1.90
Sveta Ura z debelimi črkami:	
v platno vezano	.80
v fino platno vez.	1.50
v fino usnje vez.	1.80
Nebesa Naš Dom:	
v usnje vezano	1.50
v fino usnje vezano	1.80
Kvišku srca, mala:	
v fino usnje vez.	1.20
Oče naš, slonokost bela	1.20
Oče naš, slonokost rjava	1.20

ANGLEŠKI MOLITVENIKI:
(ZA MLADINO.)

Child's Prayerbook:	
v barvaste platnice vezano	.80
Child's Prayerbook:	
v belo kost vezano	1.10
Key of Heaven:	
v usnje vezano	.70
Key of Heaven:	
v najfinejši usnje vezano	1.20

(ZA ODRASLE.)

Key of Heaven:	
v fino usnje vezano	1.50
Catholic Pocket Manual:	
v fino usnje vezano	1.30
Ave Maria:	
v fino usnje vezano	1.40

POUČNE KNJIGE:

Abeceknik	.30
Prva čitanka	.75
Angleška služba ali nauk kako se naj streže k sv. maši	.10
Angleško-slov. in slov.-angl. slovar	.90
Boj nalezljivim boleznim	.75
Dva sestavljena plesa: četvorka in beseda spisano in narisano	.35
Domači vrt, trdo vez.	1.—
Domači zdravnik po Knapu	1.25
Domači živnozdravnik	1.25
Govedoreja	.75
Gospodinjstvo	1.—
Jugoslavija, Melik 1 zvezek	1.50
2. zvezek 1—2 snopiš	1.80
Kubična računica, — po meterski meri	.75
Katekizem, vezan	.50
Kratka srbska gramatika	.30
Knjiga o lepem vedenju, Trdo vezano	1.00
Kako se postane ameriški državljani	.15
Knjiga o dostojnem vedenju	.50
Ljubavna in snubilna pisma	.50
Mlekarstvo s črticami za živimrejo	.75
Nemško - angleški tolmač	1.20
Največji spisovnik ljubavnih pisem	.80
Nauk pomagati živini	.60
Najboljša slov. kuharica, 668 str.	5.00
Naše gobe, s slikami. Navodila za spoznavanje užitnih in strupenih gob	1.40
Nasveti za hišo in dom; trdo vezana	1.—
broširano	.75
Nemška slovnica	.60
Nemščina brez učitelja, —	
1. del	.30
2. del	.30
Pravila za oliko	.65
Psalmične molitve na alkoholiki podlagi	.75
Praktični računar	.75
Praktični sadjar trd. vez.	3.00
Parni kotel; pouk za rabo pare	1.—
Pojedelstvo, Slovenskim gospodarjem v pouk	.35
Računar v kronski in dinarski valjavi	.75
Ročni slov.-nemški in nemško-slov. slovar	.60
Sadno vino	.30
Srbska računica	.40
Silke iz Nivalstva, trdo vezana	.90
Slovenska narodna mladina, obsega 452 str.	1.50
Slovensko-nemški in nemško-slovenski slovar	.50
Spolna nevarnost	.25
Spretna kuharica; trdo vezana	1.45
broširana	1.20
Sveto Pismo stare in nove zavese, lepo trdo vezana	3.00

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.: : IGRE : :
RAZNE POVESTI IN ROMANI

MOLITVENIKI:

Umni čebelar	1.—
Umni kmetovalec ali splošni pouk kako obdelovati in izboljšati polje	.30
Vošćina knjižica	.50
Zdravilna zelišča	.40
Zgodovina S. H. S. Melik	
1. zvezek	.45
2. zvezek 1. in 2. snopiš	.70

RAZNE POVESTI IN ROMANI:

ASKERČEVI ZBRANI SPISI:	
Akropolis in piramide	.80
Balade in romane trd. vez.	1.25
broš.	.80
Četrti zbornik trd. v.	1.—
Peti zbornik, broš.	.90
Primož Trubar trd. v.	1.—
Amerika in Amerikanci (Trunk)	5.00
Andersonove pripovedke trd. vez.	.75
Agitator (Kersnik) trd. vez.	1.—
Asasel trd. vez.	1.—
Andrej Hofer	.50
Beneška vedeževalka	.35
Belgrajski biser	.35
Beli rojaki, trdo vezano	1.00
Biserice 2 knjigi	.80
Brez zarje, trd. vez.	.90
Brez zarje, broširana	.80
Bele noči (Dostojevski) t. v.	.75
Balkanska Turška vojaka	.80
Balkanska vojaka s slikami	.25
Božja pot na Šmarno goro	.20
Božja pot na Bledu	.20
Burška vojaka	.40
Bilke (Marija Kmetova)	.25

CANKARJEVA DELA:

Grešnik Lenard t. v.	.90
Hlapec Jernej	.50
Podobe iz sanj. t. v.	1.—
broširano	.75
Romantične duše trd. vez.	.90
Zbornik trd. v.	1.20
Mimo življenja t. v.	1.—
broširano	.80
Cesar Jožef II.	.30
Cvetke	.25
Cerkniško jezero in okolica, s slikami, trd. vezana	1.40
Ciganova osveta	.35
Čas je zlato	.30
Četvrtina Borogradska	.50
Četrtek t. v.	.90
Dalmatinske povesti	.35
Dekle Eliza	.60
Dolenec, izbrani spisi	.60
Doli z orožjem	.50
Dve sliki — Njiva, Starka — (Melik)	.60
Dolga roka	.60
Devica Orleanska	.50
Duhovni boj	.50
Dudek je pravil. Marinka in Skrateljki	.40
Elizabeta	.35
Fabijola ali cerkev v Katakombah	.45
Fran Baron Trenk	.35
Filozofska zgodba	.60
Fra Diavolo	.50
Gozdovnjak sin	.30
Gozdovnjak (2 zvezka)	1.20
Godčevski katekizem	.25
Gruda umira, trd. vez.	1.20
Gusarji	.90
Hadi Murat, trd. vez.	.80
Hči papaja	1.—
Hedvika	.35
Helena (Kmetova)	.40
Humoreska, Groteska in Satira, vez. broširano	.80
Is dobe panta in bojev	.50
Is modernega sveta, trd. vez.	1.40
Jutri (Strug) trd. v.	.75

JURČIČEVI SPISI:

Popolna izdaja vseh 10 zvezkov, lepo vezanih	10.00
Sosedov sin, broš.	.40
5. zvezek: Sosedov sin — Sin kmet. akega oca — Med dvema stoloma trd. v.	1.—
6. zvezek: Dr. Zober — Tugomer tr. broširano	1.20
Karmen, trd. vez.	.40
broširano	.30
Kralj slate reke in črna hrata	.45
Kriev pot, trd. vezan	1.—
Krvna osveta	.35
Kuhinja pri kraljici g. nočici, francoski roman	.40
Lisjakova hči	.50
Lucifer	1.50
Ludovika Bozija	.35

LEVSTIKOVI ZBRANI SPISI:

1. zv. Pesmi — Ode in elegije — Sonetje — Romance, balade in legende — Tolmač.	.70
2. zv. Otroške igre v pesenah — Različne poezije — Zbavljice in pušice — Ježa na Parnas — Ljudski Glas — Kraljedvorski rokopis — Tolmač.	.70
4. zv. Kritike in znanstvene razprave.	.70
5. zv. Doneski k slovenskemu jezikoslovju	.70
Zbrani spisi, trd. vez.	.90

LJUDSKA KNJIŽNICA:

1. in 2. zvez. Znamenje štirih trd. vezana	1.00
2. zv. Darovana. Zgodovinska povest	.50
3. zv. Jernaž Zmagovac. — Med plazovi	.50
4. zv. Malo življenje	.65
5. zv. Zadnja kmečka vojaka	.75
7. zv. Prihajaj	.80
9. zv. Kako sem se jaz likal, (Breneclj)	.80
10. zv. Kako sem se jaz likal, (Breneclj)	.80
11. zv. Kako sem se jaz likal, (Breneclj)	.80
12. zv. Iz dnevnika malega poročnika, trd. vezano	.60
14. zv. Ljubljanske slike. — (Breneclj)	.60
15. zv. Juan Miseria. Povest iz španskega življenja	.60
16. zv. Ne v Ameriko. Po resniških dogodkih	.60

MILČINSKIJEVI SPISI:

Drobiž	.60
Igrače, trd. vez.	1.—
broš.	.80
Mali lord, trd. vezan	.80
Mali ljudje. Vsebuje 9 povesti. Trdo vezano	1.00
Mimo življenja, broširana	.80
Mladih zamiknežev lastni životopi	.75
Mrtvi Gostač	.35
Materina žrtve	.60
Musolino	.40
Mali Klatež	.70
Mesič	.30
Mirko Poštenjakovič	.30
Mož z raztrgano dušo. Drama na morju. (Meško)	1.—
Malenkosti (Ivan Albrecht)	.25
Mladim sročim. Zbirka povesti za slovensko mladino	.25
Notarjev nos, humoreska	.35
Narod ki izmira	.40
Naša vas, I. del, 14 povesti	.90
Naša vas, II. del, 9 pov.	.90
Nova Erotika, trd. vez.	.70
Naša leta, trd. vez.	.80
Naša leta, broširano	.60
Na Indijakih otokih	.50
Na Preriji	.80
Nihilist	.40
Narodne pripovedke za mladino	.40
Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega polka	1.50

NARODNA BIBLIOTEKA:

Kranjska čebelica	.90
V gorskem sakotju	.35
Za kruhom	.35
Črtice iz življenja na kmetih	.35
Babica	1.—
Berač	.35
Elizabeta, angleška kraljica	.35
Amerika, povest dobro doma najbolje	.35
Boj s prirodo, Treskova Uraka	.35
Emanuel, lovčev sin	.35
Spisje	.35
Beatni dnevniki	.60
Grška Mytologija	1.00
Z ognjem in mečem	3.00
Melaj iz ruske zgodovine	.35
Bojja kazen	.35
Napoleon I.	.75
Obiski (Cankar). Trdo vezano	1.40
Ob 50 letnici Dr. Janasa R. Kraka. Ogenj tr. v.	1.30
Pesmi v prozi, trd. vez.	.70
Erigodba čebelice Maje trd. vez.	1.00
Pabirki iz Roja (Albrecht)	.25
Pariski slatar	.35
Pingvinski otok tr. v.	.90
Pod svobodnim solncem 1. zv.	1.00
Plebanus Joanes tr. vez.	1.—
Pod krivjo jalko. Povest iz časov R. kovačev na Kranjskem	.50
Poslednji Mahabanes	.30
Pravljice H. Majar	.30
Povest o sedmih občutkih	.30
Povest, Boreč s slovenskega polja. Po strani klobuk, trd. vez.	.90
Posledice	.35

Prapročanove zgodbe	.25
Patria, povesti iz irske junaške dobe	.30
Predtržani, Prežerni in drugi svet.	
ni v gramofonu	.25
Ptice selivke, trd. vez.	.75
Pikova dama (Puškin)	.30
Pred nevihto	.35
Pravljice in pripovedke (Košutnik)	
1. zvezek	.40
2. zvezek	.40
Rablji, trd. vez.	.75
Robinson	.60
Revolucija na Portugalskem	.30
Rinaldo Rinaldini	.50
Slovenski šaljeve	.40
Slovenski Robinson, trd. vezan	.70
Smeški invalid	.35
Skoki črno Indijo	.50
Sanjska knjiga Arabela	1.50
Sanjska knjiga, nova velika	.90
Sanjska knjiga, mala	.60
Spake, humoreske, trd. vez.	.90
Strahota vojne	.50
Sveta noč, sanjive pripovedke	.30
Strup iz Judeje	.75
Spomin znanega potovalca	1.50
Spomini jugoslov. dobrovoljca — 1914—1918	1.—
Stritarjeva Anthologija trd. vez.	.90
Sisto Sesto, povest iz Abruce	.30
Svitanje (Govekar), vez.	1.20
Sin medvedjeja lovca. Potopisni roman	.80
Sveta Notburga	.35
Sv. Genovefa	.50
Sredozimci, trd. vez.	.80
broš.	.40

SHAKESPEAREVA DELA:

Machbet, trd. vez.	.90
Machbet, broširana	.70
Othelo	.70
Sen kresne noči	.70

SPISI KRIŠTOFA ŠMIDA:

1. zv. Poznava Boga	.30
7. zv. Jagnje	.30
8. zv. Pirhi	.30
13. zv. Sveti večer	.30
14. zv. Povodenj	.30
17. zv. Brata	.30

SPLOŠNA KNJIŽNICA:

Št. 1. Ivan Albrecht: Ranjena gruda, izvirna povest, 104 str., broš. 0.35	
Št. 2. Rado Murnik: Na Bledu, izvirna povest 181 str., broš.	.50
Št. 3. Ivan Rozman: Testament, ljudska drama v 4 dej., broš. 105 str.	.35
Št. 4. Cvetko Golar: Poletno klasičje, izbrane pesmi, 184 str., broš.	.50
Št. 5. Fran Milčinski: Gospod Fridolin Zolna in njegova družina, veseloigra 4. 72 str., br. 0.25	
Št. 6. Ladislav Novak: Ljubosumnost, veseloigra v 4. 236 str., broš.	.25
Št. 7. Andersonove pripovedke. Za slovensko mladino priredila Uta, 111 str., broš.	.35
Št. 8. Akt št. 113	.70
Št. 9. Univ. prof. dr. France Weber: Problemi sodobne filozofije, 347 str., broš.	.70
Št. 10. Ivan Albrecht: Andrej Ternona, religiozna karikaturna iz minulosti, 55 str., broš.	.25
Št. 11. Pavel Golia: Peterčkov po slednje sanje, božična povest v 4. slikah, 84 str., broš.	.35
Št. 12. Fran Milčinski: Mogočni pristan, narodna pravljica v 4. 236 str., broš.	.30
Št. 13. V. M. Garčin: Nadežda Nikolajevna, roman, poslovenil U. Zolna, 112 str., broš.	.30
Št. 14. Dr. Karl Engliš: Denar, narodno-gospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogris, 236 str., br.	.80
Št. 16. Janko Samec: Življenje, pesmi, 112 str., broš.	.45
Št. 17. Prosper Marimee: Verne duše v vicah, povest, prevel Mirko Pretnar, 80 str.	.30
Št. 18. Jarosl. Vrbhický: Oporoča Lukovskega grajskega, veseloigra v 4. 236 str., broš.	.25
Št. 19. Gerhart Hauptmann: Potopljene zvoni, dram. bajka v petih dejanjih, poslovenil Anton Funtek, 124 str., broš.	.50
Št. 20. Jul. Zeyer: Gompaci in Komurassaki, japonski roman, is češtin prevel dr. Fran Bradač, 154 str., broš.	.45
Št. 21. Fridolin Zolna: Dvanajst kratkočasnih zgodbi, II., 73 str., broš.	.25
Št. 23. Sophokles: Antigona, žalna igra, poslov. C. Golar, 60 str., br.	.30
Št. 24. E. L. Bulwer: Poslednji dnevi Pompejev, I. del, 355 str., broš.	.80
Št. 25. Poslednji dnevi Pompejev	.80
Št. 26. I. Andrejev: Orne maske, poslov. Josip Vidmar, 82 str. br.	.35

Št. 27. Fran Erjavec: Brezposelnost in problemi skrbstva za brezposelne, 80 str. broš.	.35
Št. 29. Tarzan sin opice	.90
Št. 31. Roka roko	.25
Št. 32. Živeti	.25
Št. 35. Gaj alustij Kriep: Vojna a Jugurto, poslov. Ant. Dokler, 123 str., broš.	.50
Št. 36. Ksaver Meško: Listki, 144 str.	.65
Št. 37. Domače živali	.30
Št. 38. Tarzan in svet	.90

Slovani pod Italijo in fašistovski sindikati.

Italijanski tisk kaj rad poudarja ob raznih fašistovskih manifestacijah in zborovanjih udeležbo tujerodcev, to je Slovencev in Hrvatov, ki so vpisani v fašistovske sindikate. Posebno važnost pa so dali tej udeležbi Slovanov ob prihodnji zadnji zborovanju fašistovskih sindikatov v Trstu.

Poslanec Rossoni, oče sindikalne ideje, ki je ta dan izrečno prišel v Trst, je v svojem govoru najprej pozdravil Slovence, ki jih je videl korakati v vrsti za drugimi sindikalisti po tržaških ulicah.

— Priznam vam, da sem bil najbolj ginjen, ko sem videl italijanske delavce, ki ne govorijo še našega jezika, nvrščene v sindikalno gibanje za nacionalni preporod. Dovolite mi torej, da pošiljam poseben pozdrav tem delavcem in da jim rečem, da morajo biti ponosni, da pripadajo italijanski državi in naciji.

Glasi fašistovskih korporacij "Il Lavoro d'Italia", ki izhaja v Rimu, je posvetilo tem Slovanom celo uvodnik pod naslovom "Sile rečma". Članek se glasi tako-le:

Sindikalna zborovanja v Trstu in Puli zaslužijo poseben poudarek toliko radi svoje veličastnosti, kolikor radi političnega in moralnega pomena.

V zadnjih letih je uvrstitev dela v teh najbolj italijanskih (?) pokrajinah našla na zapreke najrazličnejše narave. Težka ekonomska ustavitev in zadnji protitalijanski upor vseh onih, ki jih je avstrijski sistem umetno kot klin zabil v obe mesti in v pokrajino, sta dolgo časa oteževala ustanovitve fašistovskih sindikatov. Znano je, da sta se slovanstvo in avstrijsko mnogokrat zamešali s komunizmom, da bi onemogočili restavracijsko delo italijanske vlade. Vse pretevezo so bile dobre, da ovirajo novi blagoslov naših odrešenih obmejnih pokrajin. Sedaj je italijanska bitka že izvojevana, in to predvsem radi tega, ker so se pridobile Italiji vse delavske mase.

Pri sindikalni manifestaciji v Puli so bili številno zastopani tudi drugorodni rudarji iz Labinja. V neskončnem sprevedu po Trstu se je posebno opazil in aplaudiral močan oddelek iz sezonskega okraja, ki je bil važno središče slovanske propagande in ki ga je sedaj zadel končno udarec z ustanovitvijo fašistovskih sindikatov.

Naši organizatorji so lahko ponosni z zaslužnim delom, ki so ga izvršili. Oni nudijo najboljši dokaz vsem in vsakemu, ki bi imel željo zoperstavljati se volji in pravici Italije, da ni mogoče bivati v italijanskih gospodarskih sferah z lastnimi interesi in z lastno ekzistenco, ne da bi se popolnoma združili z duhom in svrhom italijanske države, s katero so gospodarsko nerazdružljivo spojeni.

Po teh in sličnih poročilih mora čitatelj nedvomno misliti, da so slovanski delavci in obrtniki postali kar čez noč najboljši prijatelji in pristaši ene stranke, ki jih je najbolj zatirala, in ki jim še vedno odreja pravico do lastnega jezika, do šole v materinščini in do svobodnega kulturnega razvoja in napredka, do stranke, ki mu je s krvjo in smrtjo odvzela pravico, da izvoli svoje zastopnike v parlament države, h kateri so pripadli po sklepih mirovne pogodbe.

Ali se je poslanec Rossoni informiral, kako so prisilili vse te uboge delavce, da morajo na manifestacijo v Pulo in Trst? Ali je on videl, kako so to ubogo paro na tržaškem trgu celo pretepali in s silo gnali dalje, ali je on slišal, kako se je vsa publika smejala zapeljani godbi iz Vrhovca in Repetabra, ko je korakala po tržaškem Korzu in svirala nekaj, kar bi morala biti fašistovska himna?

Ali je poslanec Rossoni vprašal, kako so bili ti krajevski delavci vpisani v sindikat?

Lahka je zmaga organizatorjev sindikatov, saj sindikalni zakon, ki je bil izdan letos aprila meseca in pravilnik k njemu, ki je bil objavljen šele junija meseca, izločajo iz sindikata vse druge

organizacije. Po prvem členu se smejo sicer zakonito priznavati organizacije, ako obsegajo vsaj desetino delavcev dotične stroke, ki bivajo v kraju.

Toda vsa ta svoboda je uničena po členu 6., ki predvideva, da se ne sme v nobenem kraju priznati več kot ena organizacija za vsako stroko in da se ne smejo organizacije iste stroke združiti v širše okrajno ali pokrajinsko ali celo državno organizacijo, ter da se smejo končno celo take širše organizacije združiti v eno samo državno zvezo vseh organizacij, in sicer delavcev, delodajalcev in izvršiteljev prostih poklicev. Čim je taka osrednja organizacija ustanovljena, in ta ustanova je bila v intencijah zakonodajalcev, ne more biti priznana nobena organizacija ne delavcev, ne delodajalcev, ne drugih poklicev, ki ne bi bila vključena pri državni osrednji organizaciji.

Ako hoče torej biti kdo vpisan v kake organizacije, ki naj brani njegove interese, in ki ga sme za stopati v vseh vprašanjih, se mora vpisati v fašistovski sindikat.

Kdor pa se ne pridruži strokovnemu fašistovskemu sindikatu, kateremu pripada, more pričakovati najhujše za svojo osebo. Če je delavec, more računati, da bo prej ali slej brez službe, če je trgovec ali obrtnik, je v nevarnosti, da mu vzamejo potrebno dovoljenje, saj grede vsa dovoljenja skozi roke sindikalnega tajnika.

In tudi ako ne pristopi in prevzame nase vse nevarnosti, ki se sploje s tem korakom, mora po zakonu samem kljub temu prispevati sindikatu v meri, ki jo določa sindikat sam in ne iztirja ta davek od njega na enak način, kakor običajni davki.

Toda ne samo delavci in delodajalci, tudi osebe, ki izvršujejo takozvane proste poklice, kakor odvetniki, zdravniki, inženirji in slični, morajo po sindikalnem zakonu prispevati k sindikatu, ako tudi niso vpisani in kljub temu, da pripadajo drugi, od prej še obstoječi in še dalje priznani organizaciji, kakor na primer odvetniški ali zdravniški zbornici, v kateri morajo biti vpisani, ako hočejo izvrševati svoj poklic.

Tako ima sindikat odvetnikov nadvlado nad odvetniško zbornico. V zbornično vodstvo izvoli namreč zbornica sama na občen zboru le polovico članov, drugo polovico določi sindikat, predsednik končno imenuje vlada. Sindikat ima tudi glavno besedo, celo bolj tehtno nego državni pravdnik pri pripustitvi ali izbrisu odvetnikov in zagovornikov iz seznama, ki ga voli odvetniška zbornica.

Iz tega izhaja dovolj jasno, dr. pravi tudi odvetnikom enaka nevarnost kakor delavcem, ako se vpišejo v fašistovski sindikat. Še bolj jasno bo to, ako naprimer pomenimo, da so odvetniki v Gorici prejeli tak poziv. Slični pozivi pa so ukazi, kakor je to predobro znano od druge slične prilike, — mnogi odvetniki so namreč prejeli od odvetniške zbornice poziv naj podpišejo dolarsko zbirko. — Štiri slovenske odvetnike, ki se niso odzvali tej zbirki, so kratkoma suspendirali za daljšo dobo.

Ako torej vse to upoštevamo vidimo, da je veselje fašistovskih listov zelo slabo utemeljeno. Pri stop slovanskih delavcev in delodajalcev v njih sindikalne vrste je pač posledica razmer in je edina pot, po kateri lahko gredo, da se rešijo vsaj svoj vsakdanji kruh ki jim ga že itak v obilni meri oddajajo neštevilni privranci.

Ves boj proti slovanskemu elementu v priklapljenem ozemlju je v prvi vrsti samo boj za kruh, ki se prepogosto pokaže v svoji nagoti sicer pod krinko nacionalizma in nacionalnih interesov, za katerimi skušajo zakriti svoje prave osebne interese.

Težko je to gotovo Slovenem in Hrvat, preden se odloči za ta korak, težji človeku na deželi kakor človeku v mestu. Tem hujše pa mora biti pri srcu, ker je že bil zakon naložila sindikat, da vzdržuje one ustanove, ki imajo v

KIP HARDINGOVEGA SPREMLJEVALCA

Najljubši spremljevalec pokojnega predsednika Hardinga je bil njegov pes "Laddie Boy". Po Hardingovi smrti je pozvala Miss Frances Kenires ameriške raznašalec časopisov, naj daruje vsak en penny za napravo spomenika temu psu. V kratkem času se je nabralo 19.314 pennyjev. S pomočjo te svote so napravili kip, ki bo stal v Smithsonian Institutu v Washingtonu.

prvi vrsti namen, da raznarodijo našo dečo. Tako se omenja v zakonu izrečno fašistovske organizacije najmlajših "balilla". Na deželi že silijo vse člane sindikatov, da vpišejo vanje svoje otroke. Člane same pa vabijo v vrste milicnikov in v fašistovsko stranko. Rossoni sam je imenoval te slovanske člane Italijane, ki ne govorijo še italijanski. Namen sindikatov je, iz Slovanov napraviti Italijane. Tukaj je nevarnost in proti tej nevarnosti se mora okrepiti slovanski element v Italiji!

Viljem, ki zahteva od Nemčije naravnost ogromno odpravnino. — Svoje zahteve utemeljuje z izgovorom, da se mu mora izplačati takozvana likvidacijska odškodnina; v dokumentu, ki obsega te njegove zahteve, stoji po vrsti zaznamovane vse njegove tirjave. Evo jih! Viljem zahteva odškodnino za:

1.) inventar poznanskega gradu, ki je bil v mirnem času cenjen na 544.160 mark vrednosti;

2.) posestva, ki spadajo k hišnemu fidejkomisu ter leže v bromberškem okraju na Poznanskem;

3.) vse nepremičnine, ki leže na Poznanskem in bromberškem ozemlju ter spadajo k družinskemu fidejkomisu;

4.) vilo Falconieri na Frascati-ju poleg Rima;

5.) vilo Hildenbrandt v Areu, cenjeno v mirnem času na 360.000 mark;

6.) Achilleion na Krfu, ki je bil že v mirnem času cenjen na dva in pol milijona mark; gradič in inventar v Urvileu na Lotarinskem, z mirovno vrednostjo en milijon 338.000 mark;

8.) inventar cesarske palače, cenjen v mirnem času na 205.000 mark vrednosti.

Pravda teče med komponistom Blancem in med Florentincem Mannijem. Slednji se izdaja za skladatelja himne in vleče ogromen dobiček od tega. V njegovo dobro propevajoče podjetje pa se je naenkrat vmešal skladatelj Blanc, ki pravi, da je "Giovinezza" čisto navaden plagijat, ukraden iz njegove opere "Praznik Cvetlic". To delo je nastalo že pred vojno in melodijo iz opere so prepevali vojaki na fronti, kjer je slišal arijo najbrž tudi Manni.

Vse to je bilo pred sodiščem jasno dokazano. Radi tega je bil Manni v prvi instanci obsojen radi plagijata ter bi moral plačati Blancu velike vsote.

Toda Manni se je pritožil na vzklicno sodišče in to ga je opustilo s kaj svojevrstnim izgovorom, da je Manni res povzel melodijo fašistovske himne po Blancu, da je Blanc prazaprav tudi plagijator in da si je izposodil melodijo za svoje opero iz neke nemške narodne pesni, ki se prepeva v Švici. Melodija nosi v originalu naslov "Ementalske deklece", ki se lahko ponašajo z veliko častjo, da jih danes po tem napevu pozna cela Italija.

Toda Manni se je pritožil na vzklicno sodišče in to ga je opustilo s kaj svojevrstnim izgovorom, da je Manni res povzel melodijo fašistovske himne po Blancu, da je Blanc prazaprav tudi plagijator in da si je izposodil melodijo za svoje opero iz neke nemške narodne pesni, ki se prepeva v Švici. Melodija nosi v originalu naslov "Ementalske deklece", ki se lahko ponašajo z veliko častjo, da jih danes po tem napevu pozna cela Italija.

Toda Manni se je pritožil na vzklicno sodišče in to ga je opustilo s kaj svojevrstnim izgovorom, da je Manni res povzel melodijo fašistovske himne po Blancu, da je Blanc prazaprav tudi plagijator in da si je izposodil melodijo za svoje opero iz neke nemške narodne pesni, ki se prepeva v Švici. Melodija nosi v originalu naslov "Ementalske deklece", ki se lahko ponašajo z veliko častjo, da jih danes po tem napevu pozna cela Italija.

Toda Manni se je pritožil na vzklicno sodišče in to ga je opustilo s kaj svojevrstnim izgovorom, da je Manni res povzel melodijo fašistovske himne po Blancu, da je Blanc prazaprav tudi plagijator in da si je izposodil melodijo za svoje opero iz neke nemške narodne pesni, ki se prepeva v Švici. Melodija nosi v originalu naslov "Ementalske deklece", ki se lahko ponašajo z veliko častjo, da jih danes po tem napevu pozna cela Italija.

Toda Manni se je pritožil na vzklicno sodišče in to ga je opustilo s kaj svojevrstnim izgovorom, da je Manni res povzel melodijo fašistovske himne po Blancu, da je Blanc prazaprav tudi plagijator in da si je izposodil melodijo za svoje opero iz neke nemške narodne pesni, ki se prepeva v Švici. Melodija nosi v originalu naslov "Ementalske deklece", ki se lahko ponašajo z veliko častjo, da jih danes po tem napevu pozna cela Italija.

Toda Manni se je pritožil na vzklicno sodišče in to ga je opustilo s kaj svojevrstnim izgovorom, da je Manni res povzel melodijo fašistovske himne po Blancu, da je Blanc prazaprav tudi plagijator in da si je izposodil melodijo za svoje opero iz neke nemške narodne pesni, ki se prepeva v Švici. Melodija nosi v originalu naslov "Ementalske deklece", ki se lahko ponašajo z veliko častjo, da jih danes po tem napevu pozna cela Italija.

Toda Manni se je pritožil na vzklicno sodišče in to ga je opustilo s kaj svojevrstnim izgovorom, da je Manni res povzel melodijo fašistovske himne po Blancu, da je Blanc prazaprav tudi plagijator in da si je izposodil melodijo za svoje opero iz neke nemške narodne pesni, ki se prepeva v Švici. Melodija nosi v originalu naslov "Ementalske deklece", ki se lahko ponašajo z veliko častjo, da jih danes po tem napevu pozna cela Italija.

Toda Manni se je pritožil na vzklicno sodišče in to ga je opustilo s kaj svojevrstnim izgovorom, da je Manni res povzel melodijo fašistovske himne po Blancu, da je Blanc prazaprav tudi plagijator in da si je izposodil melodijo za svoje opero iz neke nemške narodne pesni, ki se prepeva v Švici. Melodija nosi v originalu naslov "Ementalske deklece", ki se lahko ponašajo z veliko častjo, da jih danes po tem napevu pozna cela Italija.

Toda Manni se je pritožil na vzklicno sodišče in to ga je opustilo s kaj svojevrstnim izgovorom, da je Manni res povzel melodijo fašistovske himne po Blancu, da je Blanc prazaprav tudi plagijator in da si je izposodil melodijo za svoje opero iz neke nemške narodne pesni, ki se prepeva v Švici. Melodija nosi v originalu naslov "Ementalske deklece", ki se lahko ponašajo z veliko častjo, da jih danes po tem napevu pozna cela Italija.

Toda Manni se je pritožil na vzklicno sodišče in to ga je opustilo s kaj svojevrstnim izgovorom, da je Manni res povzel melodijo fašistovske himne po Blancu, da je Blanc prazaprav tudi plagijator in da si je izposodil melodijo za svoje opero iz neke nemške narodne pesni, ki se prepeva v Švici. Melodija nosi v originalu naslov "Ementalske deklece", ki se lahko ponašajo z veliko častjo, da jih danes po tem napevu pozna cela Italija.

Toda Manni se je pritožil na vzklicno sodišče in to ga je opustilo s kaj svojevrstnim izgovorom, da je Manni res povzel melodijo fašistovske himne po Blancu, da je Blanc prazaprav tudi plagijator in da si je izposodil melodijo za svoje opero iz neke nemške narodne pesni, ki se prepeva v Švici. Melodija nosi v originalu naslov "Ementalske deklece", ki se lahko ponašajo z veliko častjo, da jih danes po tem napevu pozna cela Italija.

Toda Manni se je pritožil na vzklicno sodišče in to ga je opustilo s kaj svojevrstnim izgovorom, da je Manni res povzel melodijo fašistovske himne po Blancu, da je Blanc prazaprav tudi plagijator in da si je izposodil melodijo za svoje opero iz neke nemške narodne pesni, ki se prepeva v Švici. Melodija nosi v originalu naslov "Ementalske deklece", ki se lahko ponašajo z veliko častjo, da jih danes po tem napevu pozna cela Italija.

Toda Manni se je pritožil na vzklicno sodišče in to ga je opustilo s kaj svojevrstnim izgovorom, da je Manni res povzel melodijo fašistovske himne po Blancu, da je Blanc prazaprav tudi plagijator in da si je izposodil melodijo za svoje opero iz neke nemške narodne pesni, ki se prepeva v Švici. Melodija nosi v originalu naslov "Ementalske deklece", ki se lahko ponašajo z veliko častjo, da jih danes po tem napevu pozna cela Italija.

V dveh primerih — glede gradu Urvilea in cesarske palače — je nemška vlada Viljemu že ugodila. Pri tem so bile črtane le nekatere malenkostne postavke. Hohenzollernci so dobili na račun teh dveh zahtev poldrugi milijon zlatih mark.

Najzanimivejše je to, da stavi Viljem svoje zahteve za stran gradu Urville docela neupravičeno. Leta 1917 je namreč bil grad izprazen in cesar Viljem je prodal ves inventar upravi pruskim kronskih domen. Osebam, ki so vedele za to prodajo, je bilo uradno zabiceeno, da ne smejo črhnuti o tem niti besede. Tako se je Viljem na račun svojega nekdanjega gradu na Lotarinskem dvakrat okoristil: prvič je prodal njegov inventar upravi pruske kronske domene, drugič pa je zahteval odškodnino od nemške republikanske vlade. Skromnost in poštenost pač nista lastnosti Viljema in drugih nemških odpihjenih veličin.

je premeščen iz Voloskega podprefekt Anza. Podprefektura v Voloskem je odpravljena.

NAZNANILO
Vsem mojim prijateljem kakortudi znancem na znanjam, da sem se zopet povrnil v Združene države ter bi me zelo veselilo, da bi mi kdo kaj pisal. Vsakemu bom z veseljem odgovoril.

Silvester Arko,
675 East 159th St.,
Cleveland Ohio.

Ovratnica baronice Rothschildove.

Te dni je baronica Rothschildova v Parizu izgubila dragoceno ovratnico, ki je vredna 1 milijon 200.000 frankov (še dobre valute!). Izjavila je, da ji je zmanjkal nakit pri avto vožnji pariskega damskega avto kluba. Pri policiji je bilo vse na nogah. "Kar leze ino gre". Vse zaman. Toda bogataš ima menda povsod srečo. Par dni zatem je že prišla dragocena ovratnica baronici v roke in to na čuden način. Ta dan je šla baronica namreč k svoji šivilji, da si ogleda par novih vzorcev. V isti hiši pa je našla neka deklica slučajno v zavoju blaga ovratnico z ogromnimi biseri. Vsa srečna jo je pokazala seveda najprej svojim prijateljicam. Te pa so jo zasmehovale, češ, da tako veliki biseri ne morejo biti nikakor pristni. Brala pa je o izgubi baronice in da dobi najditelj nagrado — 40.000 frankov. Brž jo nese k baronici, ki ji seveda nagrado takoj izplača. Toda uboga deklica, ki je sanjerala, da pomepi ta nagrada zanjo že ogromno vsoto in doto, se je naenkrat spomnila, da frank strahovito pada. Obrnila se je tedaj na barona Rothschilda s prošnjo, naj ji svetuje kot stro-

kovnjak ter naj ji pove, kako naj nagrado najbolj plodonosno naloži. Kaj ji je Rothschild svetoval, tega ne vemo.

Prav vsakdo —
kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI
v "Glas Naroda"

ROJAKI: —
Tekom letošnjega leta prirejenih izletov se je vdeležila velika skupina naših rojakov, kateri so bili popolnoma zadovoljni bodisi s kabinami, hrano, postrežbo in pozornostjo, katere so bili deležni med vožnjo. Kot dokaz splošnega zadovoljstva nam prihajajo dnevno vprašanja, ako namerava naš potniški oddelek prirediti to leto še kak skupni izlet. Da vstrežemo našim rojakom, smo se odločili prirediti

JESENSKI (tretji) SKUPNI IZLET
s parnikom

"PARIS"
KI ODPLUJE IZ NEW YORKA, dne 11. septembra, t. l.

V to svrhu imamo rezerviran poseben oddelek III. razreda v sredini parnika, najboljše kabine z 2., 4. in 6. posteljami.

Rojaki, nudi se Vam prilika, da obiščete stari kraj v spremstvu našega izkušenega uradnika, ki Vam bo omogočil brezskrbno potovanje v domovino, da obiščete, stariše, soproge, otroke in sorodnike, ki Vas morda že leta in leta željno pričakujejo.

Kdor se namerava vdeležiti tega izleta, naj nam takoj naznani in pošlje tudi aro, da mu določimo prostor na parniku. Čimpreje se kdo zglaš, tem boljše kabino bo imel na razpolago. Za vsakovrstne informacije in pojasnila stoji vsem rojakom na razpolago naš potniški oddelek.

FRANK SAKSER STATE BANK
Potniški oddelek.
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

Pozor rojaki!
V zalogi imamo

SVETO PISMO
(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane \$3.00.

Slovenic Publishing Company
83 Cortlandt Street New York, N. Y.

Rojaki, naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Grozdje! Grozdje! Grozdje!

To je že peto zaporedno leto, ko smo razposlali na stotine kar grozdja našim odjemalcem v vse dele Združenih držav, in vsak posamezni odjemalec je bil zadovoljen z našim blagom! Naročite karo našega izbranega črnega ali belega grozdja in se prepričajte. Naša prva trgatav se je že začela.

WALTER PREDOVICH
naslednik BAKULICH PREDOVICH CO.
216 California Fruit Bldg.,
SACRAMENTO, CALIF.

HARMONIKE Dobri igralci pravijo, da so stare KRANJSKE HARMONIKE najboljše na svetu.

V zalogi imam 3 vrstne, 3 krat uglasene nove in stare harmonike, prodajam po najnižji ceni.

Kot strokovnjak garantiram in vrnem denar, če ne boste zadovoljni, ali pa pošljem drugo.

Sprejem vsakovrstne harmonike v zameno in jih popravim.
JOHN WEISS 614 SENECA AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

AVSTRALEC

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za "GLAS NARODA" priredil G. P.

13

(Nadaljevanje.)

Naladno je vzdihnila.

— Ne, tega tudi jaz nisem vajena, a se bom morala naučiti. Ker sem še precej energična narava, se bom znala uživati v izpremenjenih razmerah. Največjo skrb mi dela usoda moje matere in sestre.

Dagmar se je čudila sama sebi, da je mogla tako zaupno govoriti z Jansenom. Ravno sedaj, ko je Korf tako grdo zlorabil njeno zaupanje. Ni slutila, kako zelo je s tem osrečila Ralfa.

— Ali smem vprašati, kontesa, če je vaša lastna usoda na katerikoli način za bodočnost zagotovljena? Čul sem, da imate lastno premoženje.

Dagmar je lahko zardela. Svojega očma ni hotela javno obtožiti.

— Ničesar nimam, prav ničesar. Svoje premoženje sem pred nedavnim časom izročila svojemu očmu, da je z njim zadostil najbolj nujnim obveznostim.

Ralf je vedel, da je bila to pobožna laž, da se razbremona mrtvega, kajti na večer slovesnosti je slišal iz njenih lastnih ust, da je še vedno lastnica očetovega premoženja. Ničesar pa ni hotel reči o tem.

— Potem bi vam morala delati vaša lastna usoda vsaj prav toliko skrbti kot usoda vaše gospe matere ter vaše sestre.

Zmajala je z glavo.

— Za mene bo že najti življensko možnost. Iz prirojene pridnosti sem se naučila več kot se je zahtevalo od mene. Lahko si bom služila kruh na ta ali oni način. Moja mati pa je popolnoma nesposobna za življenski boj in moja sestra je še premlada, ker nima niti sedemnajst let.

Ralf Jansen se je moral z vso silo obvladovati, da ni postal njej nasprotni mehak.

— Občudovanja vredno, kontesa, je, kako pogumna ste. Skrbite vas le usoda matere in sestre.

Lahen usmev je hušnil preko njenega žalostnega obraza in njene oči so dobile vlažen blešč.

— Moj pogum ni tako velik, gospod Jansen, kajti čednost delam le iz potrebe. Sedaj pa, prosim vas, stopite ven. Nočem vam krasti dragocenega časa dalje kot je neobhodno potrebno.

Ralf se je priklonil in stopila sta v vežo. Tam so stali upniki ter se razburjeno razgovarjali. Izmenjavali so svoje domneve, kaj hoče Avstrelca na gradu.

Ko pa je stopil slednji s konteso proti njim, so zrl pričkava je nanj. Visoko se je vzravnal ter takoj prišel na svoj energični način:

— Gospoda moja, sporočam vam, da mi je dala kontesa v ime svoje bolne matere polnomoč, da uredim z vami vse, kar vam privede semkaj. Ali hočete to potrditi, milostljiva kontesa?

— Potrjujem, kar je ravno kar rekel gospod Jansen, — je odvrnila kontesa. Čudovito mirno in varno se je čutila ob njegovi strani.

Upniki so zrl drug na drugega, kot da hočejo vprašati: Kako naj razumemo vse to?

Ralf pa jih ni pustil dolgo časa v dvomu.

— Informirati se moram predvsem, kaj treba storiti tukaj, da se vse uredi. Dam vam pa svojo besedo, da bo dobil vsak svoje. Če hočete mirno čakati dokler ne pregledam vsega. Ta hiša žalosti sploh ni prostor za rešitev takih poslov. Predvsem je treba v miru pokopati zamrlega gospodarja te hiše. Potem bo čas, da uveljavite svoje zahteve. Predlagam vam, da pridete po treh dneh na moj grad. Medtem se bom posvetoval z gospodom Volkmanom ter vam stavi predloge. Rečem vam še enkrat, da bo dobil vsak svoje; če potrpite ter vas nujno prosim, da ne nadlegujete več dam. Ali ste zadovoljni s tem?

Upniki so se spogledali. Zelo dobro so vedeli, da je zadeva sedaj v najboljših rokah. Beseda Avstrelca je bila tako dobra kot zlato. Niso se dolgo pomišljali, izjavili, da so zadovoljni in par minut pozneje so zapustili grad.

Kontesa je stopila z Ralfom nazaj v sobo. Z bleščicim pogledom je zrla k njemu navzgor ter prišla njegovo roko.

— Hvala Bogu, odšli so. Dovolite mi, da se vam zahvalim, gospod Jansen.

— Zakaj zahvaliti, kontesa? Saj ste vendar videla, da ni bilo prav nič težko pregnati to gospodo.

— Vam se je to seveda presenetljivo hitro posrečilo. Brez dvoma imate čarobno palico. Mojo iskreno zahvalo pa morate sprejeti. Ves v zadregi je zrl predse.

— Prosim vas, ne govorite o hvali, kajti to me osramoča. Če se mi hočete na vsak način zahvaliti, storite to s tem, da mi popolnoma zaupate in da velikodušno prezrete kako družabno napako, katero bi mogoče zagrešil v občejanju z vami in vašo gospo materjo.

Zrla je nanj z velikimi, resnimi očmi.

— O mojem zaupanju ste lahko popolnoma uverjeni, gospod Jansen. Kar pa govorite o družabnih napakah je pač odveč. Ne mislim, da dopušča vaše taktiko bistvo take napake. Če bi se pa vendar petipeto, da bi zagrešili kak majhen greh proti starim običajem, potem bi si rekla, da so naše družabne oblike zelo pomanjkljive, če bi označile kot krivico to, kar pride iz srca poštenega moža. Dolgo časa ste se mudili v Avstraliji, kot so mi povedali?

— Da, kontesa, več let sem živel tam v divjini. Razventega pa sem sin priprostega rokodelca. Meni ni nikdo povedal, kaj spada k dobremu tonu vaše družbe. Vem, da pravijo v vaših krogih človeku kot se mi jaz: — Manjka mu otroške vzgoje.

Smehljaje je zmajala z glavo.

— Kaj takega bi pač nikdo ne mogel trditi o vas. Poznam veliko število ljudi, ki so bili dobro vzgojeni, katerim pa manjka to, kar vam je lastno v obilni meri.

— Kaj, kontesa?

— Srčni takt, gospod Jansen. Lastujete ga očividno v obilni meri.

Njegove oči so zablistele.

— To čednost sem pač podedoval po svoji materi. Priprosta žena je, a njeno srce je polno dobrote. Nikdar je nisem videl storiti nekaj, kar bi ne bilo človeško lepo in dobro.

Otožen občutek je prevzel Dagmar.

Kako zavidanja vreden je bil, da je mogel na tak način govoriti o svoji materi.

— Čast je za vas in vašo gospo mater, da govorite tako o njej. Kakšno važno gospo mati črta vami na gradu? Videla sem vas večkrat poljati s staro damo, z majhni lasmi.

— Da to je bila moja mati.

— Ali smem vprašati, zakaj živite tako osamljeni na gradu in zakaj ne delate nikakih obiskov v sosedščini?

Zrl ji je resno v oči.

— Ker vem čisto natančno, da nisem za svoje sosedse nič drugega kot kmetavs, kateremu greč lovek najraje s poti. Ni v moji naravi, da bi se vsiljeval. Vsled tega ostanem rajše sam zase.

Zmajala je z glavo.

— Nikdo bi vas ne smatral vsiljivim. Povsod bi vas gotovo prijazno sprejeli.

— Dovolite mi, da dvomim o tem. Mogoče bi tu ali tam ne videli nikake usiljivosti v mojem obisku. Če bi pa me le na enem mestu ošabno odklonili, bi bilo to zame neizostno ponižanje.

— Tako ponosni ste? — je vprašala prijateljevo.

— Če imenujete to ponos, potem sem ponosen.

Polna zanimanja mu je zrla v oči.

(Dalje prihodnjaj.)

W. W. Jacobs:

Izgubljena ladja.

Nekega lepega pomladanskega zbe kot gorkote, in je tvoril prijetno nasprotje z vetrom, ki je majhna luka na vzhodni angleški obali, velik praznik. Trgovci so zapustili svoje prodajalne, delavci svoje delo in vrel k morju, da se pridružijo mornarskemu prebivalstvu, ki se je bilo zbralo na obrežju.

Tetby je bil po navadi miren, dolgočasen kraj. Ta dan pa so se ljudje zbrali na kamenitem nabrežju, ki je bilo polno ribjih košar in zvrtkov vrvi, in napeto čakali; tisti dan je namreč odhajala na prvo vožnjo največja ladja, kar so jih bili zgradili v Tetbyju.

Ko so tako čakali in se razgovarjali o prejšnjih domačih ladjah, njihovih graditeljih, voznjnih in njihovi usodi, se je na lepi ladji, zasidrani nekoliko višje na reki, prikazalo prvo belo jadro. — Množice na bregu so postale še bolj živahne, ko se je pojavilo še več jader in je nova ladja počasi in dostojanstveno plavala bliže. Ko ji je rahli veter napihnil jadra, je vozila hitreje in plula kakih šest niti (nit je šest čevljev) daleč od nabrežja. Staro in mlado jo je živahno pozdravljalo, saj je bilo vse njeno moštvo, od kapitana do kabinskega strežeta, sestavljeno iz samih domačinov in je bila ladja namenjena v daljnja južna morja.

Zunaj luke je nekoliko izpremenila svojo smer in se podala v trtu, ki je pihal zunaj na morju. Mornarji so splezali na jarbola, vihteli čepice in mahali z rokami, pozdravljajoč oddaljujočo se domači kraj. Glasni klici so jim odzdravljali z obrežja, krepki, hrpavi, ki so udušili ženski jok.

Dolgo so zrl meščani za ladjo, ki je bila naposled podobna majhni točki na daljnem obzorju. Nato pa je liki topeča se snežinka izginila v zrak in ljudstvo se je počasi razkropilo.

Meseci so minili in mirno življenje v mestecu je šlo svojo navadno pot. V pristan so prišle druge ladje, razložile in naložile tovore in zopet odplule. V ladjedelnici so polagali gredelj novi ladji. Počasi pa je prišel čas, ko so se smeli nadejati vrnitve svoje ladje.

Bili so v strahu, da bi utegnila dospeti ponoči, ko ne bi mogli videti drugega, kot njene stranske luči in njeno temno telo. Želeli so, da bi se vrnila podnevi. Da bi jo zagledali na onem obzorju, kjer jim je bila izginila izpred oči. Da bi gledali, kako močna ladja prihaja vedno bliže.

Toda ladje ni bilo. Zaman so jo čakali dan za dnem. Naposled so šepetali, da se je zakasnela, pozneje pa, toda samo oni, ki niso imeli nobenega sorodnika na krivu, da se pogreša.

Še dolgo potem, ko je bilo vse upanje izgubljeno, so žene in matere gledale na morje in čakale na neveselom nabrežju. Prvi ljudi, ki so izostale druga za drugo, in pozabile na mrtve, da bi se brigale za žive. Deteta so vzrasla v čvrste rdečelične dečke in dekleta, dečki in dekleta v mlade moške in ženske, toda od nikoder ni bilo nobenega glasu o pogrešani ladji, nobenega glasu o pogrešanih mornarjih. Leto je minilo za letom in izgubljena ladja je počasi postala legenda. Možak, ki jo je bil zgradil, se je postaral in osivel, in čas je utečel žalostno, ki so izgubili z ladjo tudi svoje.

V neki temni, viharini noči, je sedela neka stara Tetbyčanka pri ognjaku in pletla. Ogenj ni bil velik, saj je gorel bolj zaradi dra-

žbe kot gorkote, in je tvoril prijetno nasprotje z vetrom, ki je majhna luka na vzhodni angleški obali, velik praznik. Trgovci so zapustili svoje prodajalne, delavci svoje delo in vrel k morju, da se pridružijo mornarskemu prebivalstvu, ki se je bilo zbralo na obrežju.

— Bog pomagaj onim, ki so danes zunaj na morju, — je rekla starka pobožno, ko je močan sunek vetra pretresel hišo.

Položila je pletenje na krilo in sklenila roke. Tisti hip pa so se odprla vrata. Svetilka je vzplamtel, osajila cilinder in ugasnila. Ko je starka vstala, so se vrata zaprla.

— Kdo je? — je prestrašena zaklicala.

Njene oči so bile motne in tema nenačna, vendar se ji je dozdevalo, da vidi nekaj statij pri vratih. Vzela je vžgalico, jo vteknila v ogenj in je zopet prižgala svetilko.

Na pragu je stal človek, možak srednjih let in bledega, nagubane obraza in z redko brado. — Obлека mu je bila rzacapana, lasje nepočesani, svetle oči vpadle in izmučene. Starka ga je gledala in čakala, da se oglasi. Možak pa je stopil korak proti njej in zaklical:

— Mati!

Zakričala je, se vrgla okrog njegovega vratu, ga pritiskala k sebi in poljubovala. Ni mogla verjeti svojim očem, svojim čutom: krčevito ga je objemala, ga prosila, naj govori, jokala in hvalila Boga, vse v eni sapi.

Nato se je zavedla; peljala ga je opotekaje do starega stola, ga posadila nanj, vzela trepetajoč od razburjenja s police jedi in pijače in je položila predenj. Hlastno je jedel sin. Starka je gledala in mu polnila čašo s pivom, zvarjenim doma. Zdajpa zdaj je hotel govoriti, ona pa mu je namignila, naj bo tiho in naj se naje. Solze so ji kapale po starih licah, ko mu je gledala v blede in sestrskani obraz.

Naposled je odložil nož in vilice, izpil pivo in namignil, da ima dovolj.

— Moj sin, moj sin, — je vzdihnila starka s slabim glasom, — mislila sem, da si že zdavnaj utočil z ladjo vred.

On pa je trudno odmajal z glavo.

— Kapitan in mornarji, pa dobra ladja, — je povpraševala mati, — kje so vsi?

— Kapitan — mornarji, — je odvrnil sin, čudno se obotavljalje, — to je dolga zgodba — pivo me je omamilo. Oni so — — —

Izenada je umolknil in zaprl oči.

— Kje so? — je vprašala mati.

— Kaj pa se je zgodilo?

Počasi je odprl oči.

— Tru — den — sem — do — smrti — truden. — Nisem — spal. Jutri — povem — vse.

Začel je kimati in starka ga je narahlo dramila.

— Leži v posteljo. V svojo staro posteljo. Prav tako je kot si jo zapustil. Postelja je in rjuhe prežračene. Že dolgo je vedno pripravljena zate.

Vstal je in se zibal semintja. Mati je odprla vrata, vzela svetilko in mu svetila po strmini stopnicah v sobo, katero je dobro poznal. Nato jo je slabotno objel, jo poljubil na čelo in sedel izmučeno na posteljo.

Starka se je vrnila v kuhinjo, kjer se je zgrydila na kolena, — sklenila je roke in nekaj časa goreče molila. Ko je vstala, se je spomnila na druge ženske; pograbila je ručo, ki je visela na ključavnicah, in se vrnila v sobo.

ki na vratih, in odhitela s svojo novico po zapuščenih ulicah.

V prav kratkem času je bilo vse mesto pokonci. Glas o vrnitvi njegovega sina je šel od hiše do hiše kakor dihanje. Vrata, že zaprta za noč, so se odpirala in otroci so začudeno vpraševali plakajoče matere. Pozabljene podobne mož in očetov, ki so jih že davno šteli za mrtve, so zopet vstajale.

Ob hišnih vratih se je že nabralo nekaj ljudi, drugi pa so z nečutenim trudenjem prihajali po ulici.

Nakli so vrata zagrjena po stari ženski — odločni ženski; na obrazu je bila videti velika radost, ki jo je bila doživela na stara leta, vendar se je odločno branila, da bi pustila ljudi v hišo, preden se ji sin naspi.

Ženske, ki so čakale in postale po dolgih letih čakanja potrpežljive, niso sedaj mogle počakati še malo ur. Obup se je dal prenašati, toda ta negotovost! — O, Bog! Ali je moj mož še živ? Kakšen je? Ali se je močno postaral? — se je glasilo vse vprek.

— Bli je tako utrujen, da skoraj še govoriti ni mogel, — jim je odgovorila. Izpraševala ga je bila, on pa ji ni bil zmožen dati odgovora. Samo do dneva naj ga pustite pri miru, potem zvedo vse.

In čakale so na licu mesta, kakaj nemogoče je bilo ti domov in zaspati. Zdajpa zdaj so odšle nekoliko naprej po cesti, toda nikdar ne daleč, se zbirale v majhnih grupah in se razburjeno pogovarjale o velikem dogodku. Ponosne, čen se bili gotovo rečili na neobljuden otok, drugače ni moglo biti, in se bodo kmalu vrnili k svojem; vsi, morebiti z izjemo enega, dveh, ki so bili že v letih, ko so odpluli z ladjo in so brčali med tem že umrli.

Napetost je postala malone neznoša. — Ali se ta človek ne bo nikoli zbudil? — Ali ne bo nikoli dneva? — Otroke je zeblo v nočnem hladu, toda njihove matere ne bi občutile niti hudega severnega mraza. Čakale so z rastočo radostjo in se tuptam ozirale po dveh ženskah, ki sta stali nekoliko ob strani; bili sta se vnovič omožili.

Počasi je minevala dolga, v harna noč; starka je imela gluh ušesa za vse prošnje in je imela vrata dobro zaprta. Ni se še začelo daniti, dasi so vsi zatrjevali da se mora kmalu. Gotovo pa je bilo, da je bilo mogoče malo bolj videti razne predmete. Čakalci so se jeli zbirati pred vrati ograje.

Trkali so na vrata in solze so prišle starki v oči, ko je odprla vrata in videla te blede, radovedne obraze. Nepovabljeni in neočeti vani so odprli vrata ograje in se gnetli pred hišnimi vratmi.

Sedaj grem gor in ga pri peljem, — je rekla starka.

Če bi vsakdo zbranih mogel slišati, kako je utrpelo drugim srce, bi hrušč vse druge glasove udušil; tako pa je vladala popolna tišina, samo tuintam je zahtela kaka ženska.

Starka je odprla vrata, skozi katere se je prišlo v gorenjo sobo; počasi in preudarno je stopala po stopnicah navzgor in spodaj stoječi so jo slišali, kako je tiho klicala sina.

Čez dve, tri minute so jo slišali zopet stopati po stopnicah navzdol — samo. Smehljaj, sočutje ji je izginilo z obraza in videti je bila osamljena, čudna.

— Ne morem ga zbuditi — je rekla bedno. — Tako dobro spi. Utujen je, stresala sem ga, a še vedno spi.

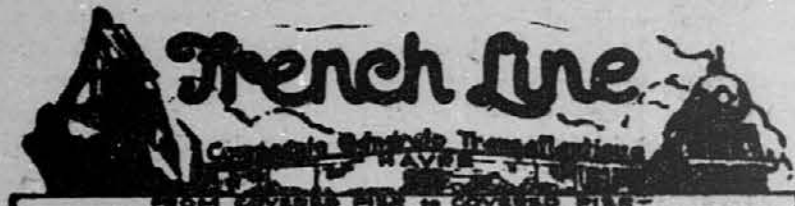
Ko je obstala in se proseče ozirala okoli sebe jo je druga starka prišla za roko in jo peljala do stola. Dva izmed mož sta urno skočila po stopnicah navzgor. Le malo časa sta bila zgornj, nato pa sta prihitela vsa prestrašena nazaj. Govoriti jima ni bilo treba.

Zamolko bedno ječanje se je živilo iz ženskih prsi in zunaj stoji množica se je spustila v jok, kajti edini človek, ki bi jih mogel potolažiti in jim umiriti srca, se je bil rešil smrti v morskimi globlinah in umrl na svoji domači postelji.

ROJAKI. NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽAVAH.

Kretanje parnikov - Shipping News

28. avgusta:	Majestic, Cherbourg.	Olympic, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg; Sierra Ventana, Bremen.	
31. avgusta:	Pres. Wilson, Trst.	18. septembra:	Aquitania, Cherbourg.
1. septembra:	Berengaria, Cherbourg; George Washington, Cherbourg; Bremen; Derfflinger, Bremen.	18. septembra:	Albert Ballin, Cherbourg; Hamburg.
2. septembra:	Hamburg, Cherbourg, Hamburg; Andania, Hamburg.	18. septembra:	Majestic, Cherbourg; Berlin, Cherbourg, Bremen.
3. septembra:	Columbus, Cherbourg, Bremen.	21. septembra:	Resolute, Cherbourg, Hamburg.
4. septembra:	France, Havre; Homerio, Cherbourg; Bremen.	22. septembra:	Berengaria, Cherbourg; Arabia Hamburg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
7. septembra:	Kellian, Cherbourg, Hamburg.	23. septembra:	Thuringia, Cherbourg, Hamburg.
8. septembra:	Mauretania, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.	25. septembra:	France, Havre.
9. septembra:	Stuttgart, Cherbourg, Bremen; Republic, Cherbourg, Bremen; Westphalia, Cherbourg, Hamburg.	28. septembra:	Muenchen, Bremen.
11. septembra:	PARIS, III. SKUPNI IZLET; -	29. septembra:	Mauretania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.
		30. septembra:	Martha Washington, Trst; Columbus, Cherbourg, Bremen.

SAMO ŠEST DNI PREKO
Z OGROMNIMI PARNIKI NA OLJE

FRANCE 4. SEPTEMBRA - 25. SEPT.

PARIS 11. sept. — 2. oktobra.

HAVRE — PARISKO PRISTANIŠČE

Kabine tretje razrede z umivalniki in tekočo vodo za 2, 4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in pijača.

19 STATE STREET NEW YORK

ALI LOKALNI AGENTJE

MADŽARSKI PONAREJE-

VALCI

Iz Budimpešte prihaja vest, ki dokaj čudno zveni in bje na ušesa vsakomur, ki ima še nekoliko pravnega čuta: Obsojeni princ Windischgratz pripravlja veliko vlogo na madžarsko pravosodno ministrstvo, v kateri bo zahteval, da ga nemudoma izpustijo iz ječe ter odredijo kvečjemu komunikacijo na posestvu. Toda ne samo brine, tudi bivši policijski šef O. zrske, Emerik Nadossy, ima isto skomine po svobodi. Razlikuje se od prince samo v tem, da utemeljuje svojo zahtevo po izpustitvi iz državne ječe s svojim zdravjem, katero mu je temnica baje zrahljala.

Stvar je seveda zbudila veliko zanimanje v vseh krogih javnosti in pred kratkim so novinarji obiskali justičnega ministra ter ga vprašali o tej zadevi. Minister se je namrdnil, nato pa odgovoril, da on ne nagovarja Windischgratza, naj vložijo prošnjo take in take vsebine, pač pa jo bo moral vzeti v pretes, če mu jo dostavi.

Iz tega odgovora se splošno sklepa, da je madžarski ministriški svet že vnaprej pretresel vprašanje in da bo prince osvobodil še iste malenkostne kazni, katero mu je naložilo sodišče za njegova sleparska dejanja.

V goriški okolici

pogrešajo Ivana Mermoljo. Zadruga za izvoz krompirja, ki je svoj čas tako lepo napredovala, hira. Ni moza, ki bi znal voditi to važno podjetje. Vsled letošnjega slabega vremena trpi zadruga in mnogi se odtegujejo od nje, česar pa bi ne storili, ako bi bil tu voditelj, ki bi jih znal držati pri mislih na korist, ki jo bo dajala zadruga zopet, ko preneha sedanja kriza. Enotna organizacija je nujno potrebna. Vršiti se dolžnosti in vztrajati, to je naloga članov zadruga. Po slabih časih pridejo boljši.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prilagih in drugih stvareh. Valed naše dolgoletne izkušnje vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočila, najboljša pojasnila in priporočila, nika.

Tudi nedržavljanl zamorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnjo vsaj en mesec pred odpotočanjem, njem in to naravnost v Washington, D. C. na generalnega naselniškega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija, 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskati vsak postlec osebn, bodisi v najbližnji naselinski urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotočanjem, kakor kedo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

Kako dobiti svoje iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnike ali svoje iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščeni v tem letu 670 priseljencev, toda polovica te kvote je določena za ameriške državljane, ki žele dobiti sem starše in otroke od 18. do 21. leta in pa za poljedelske delavce.

Ameriški državljani pa zamorejo dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez da bi bili šteti v kvoto, potrebno pa je delati prošnjo v Washingtonu.

Predno podvzamete kak korak, pišite nam.

FRANK SAKSER
STATE BANK
52 CORTLANDT ST. NEW YORK

ADVERTISE in GLAS NARODA

Kako dobiti svoje iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnike ali svoje iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščeni v tem letu 670 priseljencev, toda polovica te kvote je določena za ameriške državljane, ki žele dobiti sem starše in otroke od 18. do 21. leta in pa za poljedelske delavce.

Ameriški državljani pa zamorejo dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez da bi bili šteti v kvoto, potrebno pa je delati prošnjo v Washingtonu.

Predno podvzamete kak korak, pišite nam.